

3 Aruba

Reizen tussen eilanden makkelijker

9 Wereld

Tsipras krijgt opnieuw vertrouwen van kiezer

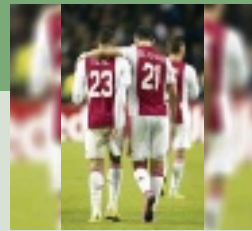
10 Financieel

VW lijdt sterkste koersdaling in 7 jaar

12 Sport

Ajax neemt afstand van PSV en Feyenoord

Plasterk: Aanwijzing gouverneur Aruba viel binnen kader

DEN HAAG — De aanwijzing van de Rijkswildbeheersingsdienst voor Aruba verliep geheel volgens de procedure en regels. Dat meldt minister Ronald Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in een reactie op de voorlichting van de Raad van State vorige week.

Op verzoek van de Tweede Kamer gaf de Raad van State een toelichting op de procedure en juridische ruimte voor een aanwijzing, waarbij met name werd ingegaan op aanwijzingen via de gouverneurs van Aruba, Curaçao en St. Maarten. Verschillende media, waaronder *Amigoe*, interpreteerden het advies als kritiek op de procedure die de Rijkswildbeheersingsdienst in juli 2004 volgde bij de aanwijzing. Gouverneur Fredis Refunjol kreeg opdracht om eerst onderzoek te laten verrichten naar de houdbaarheid van de begroting en pas daarna zijn handtekening te zetten. Dat leek in strijd met de opvatting van de Raad van State dat de gouverneur nooit een aanwijzing kan krijgen die buiten zijn bevoegdheden als Koninkrijksorgaan liggen. De ondertekening van een begroting en andere landsverordeningen is een bevoegdheid als landsorgaan. Ook meldde de Raad van State dat de vast-

stelling van een landsverordening of landsbesluit niet gedurende een lange termijn opgeschort kan worden door middel van een aanwijzing.

Algemene regels

Plasterk benadrukt dat het advies van de Raad van State niet specifiek van toepassing was op de aanwijzing voor Aruba, maar slechts de algemene regels voor de procedure die gevolgd moet worden. Afgezien daarvan viel de aanwijzing van de Rijkswildbeheersingsdienst volgens hem wel binnen de juridische kaders, laat hij via zijn woordvoerder weten. Die reactie is in lijn met de antwoorden van de minister op vragen van de Tweede Kamer in november vorig jaar. Plasterk schreef toen dat de aanwijzing geen inbreuk was op de bevoegdheid van de gouverneur op landsniveau, aangezien hij nog steeds zelf de beslissing mocht nemen om de begroting te ondertekenen of alsnog voor te dragen voor ver-

nietiging, hetgeen overigens weer wel een bevoegdheid is als vertegenwoordiger van het Koninkrijk. De gouverneur kreeg alleen de opdracht om eerst onderzoek te doen op basis waarvan hij die beslissing kon nemen. Ook was er volgens Plasterk geen sprake van lange termijn uitstel. “De aanwijzing bepaalt ook wanneer die aanhouding vervalt”, schreef de minister.

De Raad van State meldt in een reactie dat de voorlichting inderdaad niet specifiek betrekking heeft op de aanwijzing voor Aruba, maar gebaseerd was op vragen van de Tweede Kamer over aanwijzingen aan de gouverneur. “Ze beogen juist in het algemeen meer te weten te komen over de procedure rondom aanwijzingen en de positie van de gouverneur”, meldt persvoorlichter Sabine Heijstek desgevraagd. “In de voorlichting worden meerdere aspecten besproken. Het is dus niet onverwacht dat zowel de Caribische landen als de minister van BZK op verschillende punten nadruk leggen.” De Tweede Kamer moet de uitkomsten van de voorlichting nog inhoudelijk bespreken.

Stilte doorbroken

ORANJESTAD — Quota International of Aruba en de stichting voor doven en slechthorenden (Fepo) gaven vanmiddag rond twee uur officieel het startsein voor de bewustwordingscampagne ‘Siman di Kibra Silencio’ ofwel ‘de week van het doorbreken van de stilte’. Hiervoor nodigden zij onder andere Sociale Zaken-minister Paul Croes, korpschef Dolfi Richardson, muzikant Claudius Philips en dj Nutzbeatz uit om als eersten hun gehoor te mogen testen. Medewerkers van Arubank, die Fepo ondersteunt, kregen vorige week een lezing over het gehoor en konden daarna een gehoortest laten doen. Vanaf vandaag kan iedereen die dat wil gratis het gehoor laten testen bij Fepo, Oduber & Kan, Aruba Hearing Institute en de Sociale Verzekeringsbank (SVb) in San Nicolas. Het advies is om wel vooraf een afspraak te maken. Fepo is te bereiken via telefoonnummer 583-1016, Oduber & Kan op 582-4719 en de SVb via 527-2736. De stilteperiode duurt tot en met vrijdag 25 september.

Hongaars leger mag geweld gebruiken aan grens

Soldaten van het Hongaarse leger werken aan een nieuw stuk van het ijzeren hek langs de grens tussen Hongarije en Kroatië.

BOEDAPEST — Hongarije mag het leger inzetten tegen vluchtelingen en daarbij mag niet-dodelijk geweld worden gebruikt. Dat heeft het Hongaarse parlement vandaag bij wet besloten.

Het leger kan daardoor onder meer rubberen kogels en

traangas gebruiken of een vangnet op iemand afschie-

ten. Slechts 12 van de bijna 200 parlementariërs stemden tegen de wet.

Als het aan de radicaal-nationalistische partij Jobbik had gelegen, had het parle-

ment verdergaande maatregelen aangenomen. Hongarije heeft internationaal veel kritiek gekregen op de manier waarop het land met de vluchtelingen omgaat.

Personen in beeld om zaak grote wapenvondst

HILVERSUM — De politie maakt vandaag beelden openbaar van personen die zijn gefilmd bij de plek waar een enorme hoeveelheid wapens in Nieuwegein is gevonden. Ze worden getoond in de uitzending van *Opsporing Verzocht*.

In het Gelderse Maurik werden in deze zaak ook gestolen snelle auto's in beslag genomen. Van die plek worden vandaag eveneens beelden vrijgegeven. Het gaat in totaal om vijf personen.

De politie onderschepte in juli 36 automatische wapens, zeker 60 pistolen en revolvers, negen handgranaten en een grote hoeveelheid munitie in een opslag-

ruimte in Nieuwegein. Het Openbaar Ministerie sprak toen van een ‘ongekend grote wapenvondst’. Acht mannen werden gearresteerd. Ze worden verdacht van het voorbereiden van geweld en mogelijk liquidaties. De combinatie van vuurwapens en snelle auto's is er een waarmee vaak liquidaties zijn voltrokken. In de strijd tegen de recente golf aan liquidaties

heeft de landelijke recherche de afgelopen maanden achter de schermen veel energie gestoken in het in kaart brengen van groepen die automatische wapens en snelle auto's leveren aan criminelen, aldus de politie. Eén van die onderzoeken leverde de grote vangst in Nieuwegein op.

De landelijke recherche hoopt door tips van kijkers nog meer informatie boven water te krijgen. Het onderzoek is nog steeds bezig en aanklager Jirko Patist zei in juli niet uit te sluiten dat er nog meer aanhoudingen in deze zaak zullen volgen.

‘Rusland verkent met drones slagveld Syrië’

WASHINGTON/MOSKOU — Rusland is volgens Amerikaanse waarnemers begonnen het slagveld in Syrië te verkennen met behulp van drones. De Amerikaanse bronnen die het persbureau *Reuters* vandaag aanhaalt, konden niet zeggen hoeveel drones.

Rusland overweegt militair ingrijpen om het Syrische regime dat al 45 jaar nauw met het Kremlin verbonden is, te redden van rebellen-groepen die voornamelijk uit soennitische extremisten bestaan. Rusland stelt dat het met steun aan de regering van president Bashar al-Assad veel erger voorkomt.

landen slaags raken.

De gastheer, president Vladimir Poetin, probeerde zijn gast gerust te stellen met de verzekering dat ‘de acties van Rusland in het

Midden-Oosten altijd verantwoord zijn’. Netanyahu leek opgelucht na het onderhoud met Poetin. Hij zei dat Israël en Rusland hebben afgesproken militaire acties in Syrië met elkaar te coördineren. Dan kunnen ‘misverstanden tussen de Israëlische en Russische strijdkrachten’ worden voorkomen, aldus Netanyahu.

the plaza
CAFE

Heldere beefsoep \$ 6.
Lunchcombo: Stokbroodje warm met grillgroenten en gorgonzola + soda AWG 10
Barhap: Kipkerrie met rijst \$ 10
Morgen weer een gezellige Quiznight!!

Geopend de gehele week van 8.00 am - 01.00 am
Tel. 583-8826

SIDEBAR
BISTRO ARUBA

DAGELIJKS OPEN VOOR ONTJUT, LUNCH, DINER & BORREL
ZONDAG - DONDERDAG 08.00 - 24.00 UUR
VRIJDAG & ZATERDAG 08.00 - 01.00 UUR

DAGELIJKSE SPECIALS
6 GROTE FLAT SCREENS
BARREL AGED COCKTAILS

GRATIS WIFI
6 LJSKOUDE TAPBIJEN
KIDS MENU & KIDS CORNER

RENAISSANCE (SEAPORT) MARKETPLACE | ORANJESTAD
TEL: +297 588 5511 | WWW.SIDEBARARUBA.COM

AMIGOE

✓ Like onze facebook pagina AMIGOE ARUBA en blijf zó op de hoogte van alle belangrijke nieuws.

FAVI

Fundacion Arubano di Esnan Visualmente Incapacita

Primavera 233, Aruba
Tel. (297) 582-5222/
582-5051,
fax: (297) 582-0306
e-mail:
favi@sctarnet.aw
website:
http://www.favi.org

TEDx Aruba
= independently organized TED event

23 SEPT. '15
CAS DI CULTURA

ISLAND OF SUSTAINABLE SOLUTIONS
Time: 6 PM - 11:30 PM

BUY TICKETS NOW!!
PRICE: \$95, (incl. taxes)

Apilga **DIVI RESORTS**

ARUBA WINE & DINE

WE ARE LOOKING FOR ONE:
FOOD & BEVERAGE DIRECTOR

*Must have at least 10 years experience in similar position
*Must have a Bachelor's Degree in Hotel & Restaurant management
*Excellent communication skills
*Strive to perform good service; able to work in a team
*Highly motivated and developed management skills

We offer:
*Good salary and secondary benefits

Apply by sending your CV to: hr@arubawineanddine.com
Or at our office Aruba Wine and Dine, Salinas Cerca 2-A, Noord

JOIN US FOR LUNCH, THEN RELAX ALL AFTERNOON AT THE POOL

RECEIVE A FREE POOL PASS PER PERSON (\$20 VALUE) WITH THE PURCHASE OF A 2 COURSE LUNCH

| Includes FREE towel service | Offer valid Monday to Friday | Restaurant lunch hours 11:00am - 3:00pm |

Don't forget about our weekly features with spectacular terrace seating:

Tuesday Wine Day 6pm - 10pm * 50% off selected bottles of wine	Wednesday Surf & Turf Dinner 6pm - 10pm * \$38,95 p.p.	Thursday A la Carte All You Can Taste Night 6pm - 10pm * \$55 p.p.	Sunday A la Carte Sunday Brunch 11am - 3pm * \$42 p.p.
--	--	---	--

Early Bird Dinner from Monday to Friday (5pm - 7pm) for only \$29.95 p.p.

FOR RESERVATIONS CALL 586 - 7800 EXT. 231

Caya di Solo 10, Noord
www.tierradelosol.com

Tierra del Sol
Aruba

Caribbean Sea Jazz Festival Aruba

SEPTEMBER 25 & 26, 2015
Renaissance Festival Plaza

**3 STAGES, ART GALLERY
FOOD COURT WITH 8 DIFFERENT RESTAURANTS**

ARUBA INSPIRATION WEEK

PRE-SALE \$55,- :: DOOR PRICE \$70,-
VIP - TABLE / COCKTAIL TABLE: ORDER ONLINE OR CALL 5880211

DOWNLOAD THE APP!

:: FRIDAY - SEPTEMBER 25 ::

EARTH, WIND & FIRE Experience
ROY HARGROVES RH FACTOR
THE PLOCTONES
MIKE STERN BAND

:: SATURDAY - SEPTEMBER 26 ::

GRUPO NICHE
JESSY J
ROBERTA GAMBARINI
MAITE HONTELE

TICKETS AVAILABLE AT:
SUPERFOOD • PLAZA BOOKSHOP • VALERO O'STAD • VALERO ESSOVILLE • THE MARKET AT ALHAMBRA • DE PALM TOURS DESKS • RED SAIL SPORTS

CARIBBEANSEAJAZZ.COM

...AND MANY MORE TBA

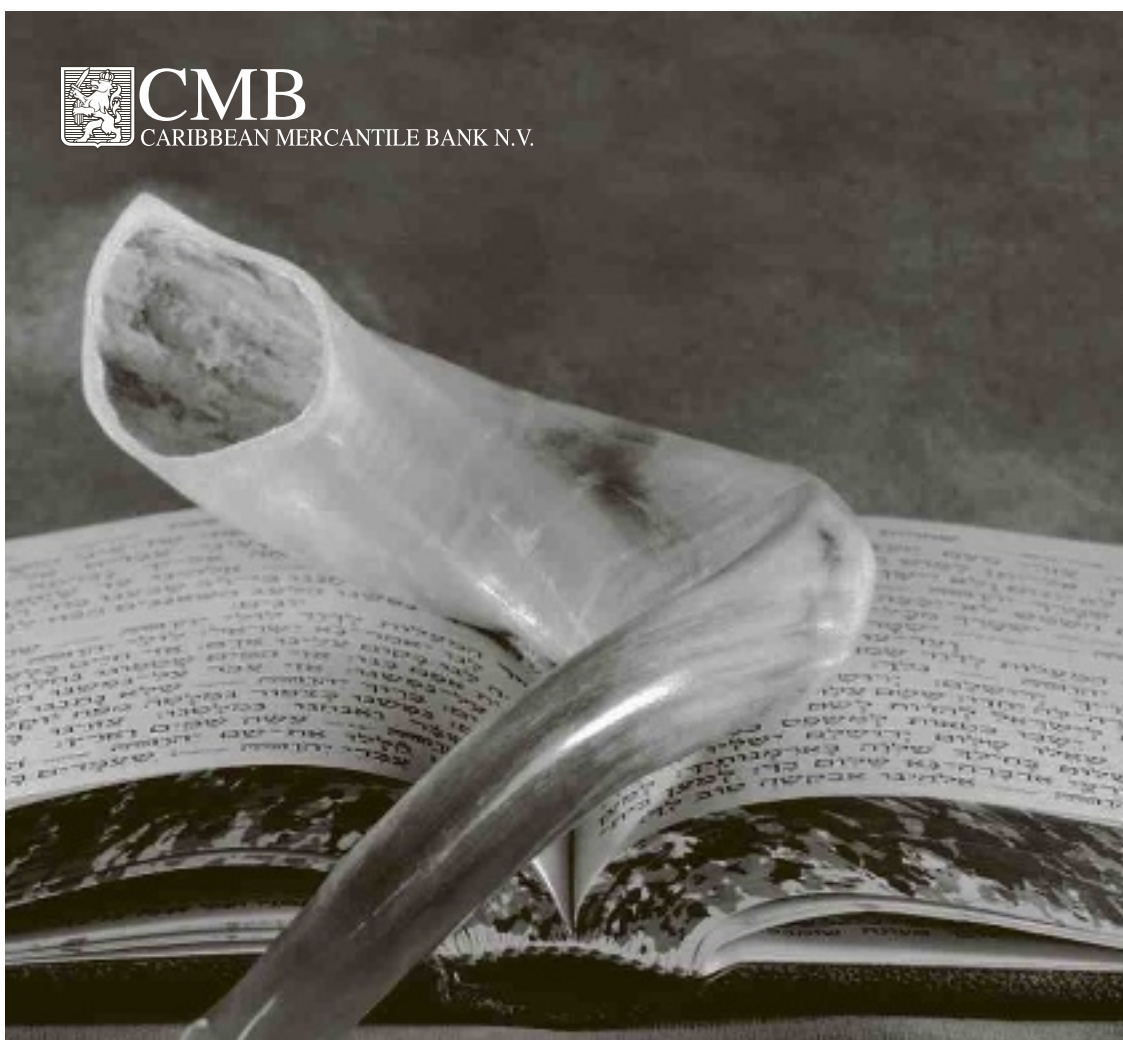
ARUBA **Aeropuerto Internacional Reina Beatrix** **RENAISSANCE** **DIVI RESORTS** **InselAir** **Phil** **SUPER FOOD** **AFAS** **IMC** **Hertz**

THE CINEMAS
thecinemas.aw Valid till September 23

AT RENAISSANCE	AT PASEO HERENCIA
EVEREST 3D daily: 5:45 8:45 matinee: 12:00 2:45 late show: 11:30 BLACK MASS daily: 5:30 8:30 matinee: 12:00 2:45 late show: 11:30 THE VISIT daily: 7:30 9:45 matinee: 12:00 late show: 12:00 THE PERFECT GUY daily: 4:00 6:30 9:00 matinee: 1:15 late show: 11:45 MAZE RUNNER: THE SCORCH TRIALS 3D daily: 6:15 9:00 matinee: 12:15 3:15 late show: 11:45 MAZE RUNNER: THE SCORCH TRIALS IN 2D daily: 4:00 7:00 matinee: 12:45 SHAUN THE SHEEP MOVIE matinee: 12:00 2:15 STRAIGHT OUTTA COMPTON daily: 4:30 matinee: 1:15 THE TRANSPORTER REFUELED daily: 9:45 late show: 12:00	EVEREST 3D daily: 6:00 9:00 matinee: 3:00 late show: 11:45 BLACK MASS daily: 5:45 8:45 matinee: 2:30 late show: 11:45 EVEREST IN 2D daily: 5:30 8:30 matinee: 2:30 late show: 11:30 THE PERFECT GUY daily: 4:45 7:15 9:30 matinee: 2:15 late show: 12:00 MAZE RUNNER: THE SCORCH TRIALS 3D daily: 5:30 8:30 matinee: 2:30 late show: 11:30 MAZE RUNNER: THE SCORCH TRIALS IN 2D daily: 4:45 7:15 9:30 matinee: 2:15 late show: 12:00 NO ESCAPE daily: 8:15 late show: 11:15 MISSION: IMPOSSIBLE ROGUE NATION daily: 5:15

MATINEE: SATURDAY & SUNDAY | LATE SHOW: FRIDAY & SATURDAY

Antiqueshop Louis XV & Curiosities
Rococo Plaza rd 4*
Tanki Lndert ph 7415640
Open Mon-Frid 9-1pm
Afternoon 3pm-5pm
Sat. Only 9am-1pm
We sell Bubble Wrap
www.antiquesaruba.com FBook: antiques aruba, fleamarket, outlet

ANUNCIO Yom Kippur

En connexion cu e dia sagrado di Yom Kippur tur sucursal di CMB lo ta cera pa publico riba **Diaranson, 23 di september, 2015.**

Na e comunidad Hudio di Aruba nos lo kier desea un ayuno facil y scrito seyado.

Bo banco **amigo**

AN ICON JUST GOT LARGER

BREITLING

THE NAVITIMER 46 mm

Little Switzerland
Defining Luxury Across the Caribbean for 60 Years
Located in Royal Plaza, The Ritz-Carlton, Aruba and Paseo Herencia Mall

ABO: 'De boel is geflest'

Geen milieu-effectrapportage Green Corridor

ORANJESTAD — Hoeveel impact de aanleg van de Green Corridor gaat hebben op onze natuur en milieu is onbekend. Voorafgaand aan de start van het project ter waarde van 300 miljoen florin, is geen milieu-effectrapportage (MER) gemaakt. Terwijl al druk wordt gebouwd aan de vierbaansweg is de Aruba Sustainable Development Foundation (ASDF), in opdracht van projectgever Odinsa, onlangs een ecologische studie gestart naar een klein onderdeel van het project.

door onze verslaggever
Bobby Spier

In ochtendblad *Bon Dia* van 14 augustus staat een artikel waarin Infrastructuurminister Benny Sevinger lijkt te suggereren dat er wel degelijk een MER-rapport van de Green Corridor aanwezig is. In het artikel geeft hij aan dat er bij de aanleg van de vierbaansweg rekening wordt gehouden met het milieu, zoals dat is opgenomen in de MER. Elton Lioe A Tjam, voorzitter van de nieuwe politieke partij ABO (Aruba su Bienestar Organizacion) eist inzicht in dit document. Naar aanleiding van het artikel in *Bon Dia* schreef hij een officiële brief aan de minister waarin hij beroep doet op de Landsverordening openbaarheid van bestuur om een kopie te krijgen van rapport. Maar tot op heden heeft de partij geen reactie gekregen. "We zijn een juridische vervolgpcedure gestart", vertelt de partijvoorzitter in gesprek met *Amigoe*. "Van de hele Green Corridor-procedure klopt geen moer. Als je als regering zegt voor *green* te gaan, moet je er voor zorgen dat de respect voor het milieu is gedekt. Nergens

komt naar voren dat ze een milieuraapport hebben gemaakt." Hij was daarom verbaasd over het artikel in *Bon Dia*. "Er bestaat volgens dat artikel wel degelijk een rapport. Dan willen wij die wel inzien, dat hij publiekelijk wordt gemaakt. Daar hebben wij recht op." Maar in werkelijkheid zegt Lioe A Tjam te weten dat er helemaal geen MER-rapport bestaat. "De boel is geflest, ik weet dat hij er niet is. Het moet klaar zijn met het huichelachtige gedoe, het hele parlement wordt misleid en het wordt tijd voor transparantie. We praten hier niet over kattenpiss, maar over een project ter waarde van miljoenen florins. Een MER hoort standaard te zijn voor dit soort grote projecten, dat is ook het beleid in Europa en Amerika. Sinds 2003 is zo'n studie immers ook verplicht voor de private sector, zoals hotels. Waarom dan niet voor publieke projecten?"

Geen MER

Ook Gisbert Boekhoudt, directeur van Directie Natuur en Milieu (DNM), stelt dat er geen MER bestaat. "We zijn helemaal in de beginfase betrokken geweest bij dit plan en project, maar hebben

daarna niets meer gehoord." En daar is hij niet blij mee. "Ondanks dat een MER niet wettelijk verplicht is, had het zeker op een elegantere manier gekund. Het feit dat je geen onderzoek doet naar de milieu-effecten, gaat niet hand in hand met het groene beleid dat je beoogt. Dit zijn projecten die meer rapportage nodig hebben, waarbij moet worden gekeken naar de alternatieven, waarbij wordt gestreefd naar een zo'n laag mogelijke impact en zo'n hoog mogelijk rendement. Welke natuur je tegenkomt en welke elementen behouden moeten worden." Swinda Dijkhoff van Dienst Openbare Werken (DOW) en betrokken bij het Green Corridor project, legt uit dat de MER inderdaad niet bestaat. "Een echte MER bestaat niet. Maar er is wel een sociale impactstudie gemaakt door het buitenland, waarbij andere aspecten zijn onderzocht. Hierin is ook het milieu opgenomen." Op de vraag of *Amigoe* dit document kan ontvangen, reageert zij dat het document alleen ter inzage ligt bij DOW. Wel legt zij uit dat projectleider Odinsa nu bezig is met het vervaardigen van een soort MER. "Die wordt gemaakt door de ASDF dat hier op Aruba gevestigd is. Dat moet in principe volgen de maand klaar zijn."

Niet belangrijk

Henry de Cuba van de ASDF is belast met het onderzoek. Hij legt uit dat het geen onderzoek is naar de hele route

van de Green Corridor project, maar zich slechts richt op de bouw van de brug. "Het is niet echt een MER, maar een ecologisch onderzoek dat voldoet aan internationale standaarden. We zijn nu bezig met een ecologisch plan, over de brug van de Green Corridor. Daar moet veel mangrove voor worden weggekap." Daar doen zij een *assessment* van het ecosysteem. "We kijken hoeveel mangrove verloren gaat door de constructie van de brug en we geven advies aan de projectgever om zo min mogelijk schade aan te richten. Aan de hand daarvan moeten ze besluiten of dit deel van het plan doorgaat." Hij vertelt dat hun organisatie in 2012 ook al een *quick-scan* heeft gemaakt over de milieueffecten van de Green Corridor. "We hebben toen al de meest kwetsbare plaatsen aangewezen, zoals Spaans Lagoen en de binnenwateren van Savaneta. Wij gaven toen ook aan het belangrijk te vinden dat de overheid een MER moet maken. Maar de overheid vond dat toen niet zo belangrijk. We hebben het over een mogelijk rapport gehad, maar daar is het bij gebleven."

Op de vraag waarom Grupo Odinsa nu besluit om een ecologisch onderzoek te laten verrichten, reageert De Cuba: "Het was altijd al het plan dat ze onderzoek zouden doen naar de meest kwetsbare plaatsen in het project." Grupo Odinsa was vanochtend niet bereikbaar om een reactie te geven.

Intentieverklaring Aruba-Citgo over olieraffinaderij

ORANJESTAD — **Energie-minister Mike de Meza (AVP) vliegt vandaag naar Venezuela om namens de Arubaanse regering een intentieverklaring met oliemaatschappij Citgo te tekenen. De verklaring onderstreept de belangstelling die Citgo heeft om de olieraffinaderij in Aruba over te nemen van de Amerikaanse oliemaatschappij Valero. Valero gebruikt de raffinaderij sinds 2012 niet meer voor olieraffinage.**

De Amerikaanse maatschappij probeert al lan-

gere tijd zonder succes om de ouderwetse raffinaderij te verkopen. Mocht Citgo, een dochterbedrijf van de Venezolaanse staatsolie-maatschappij PDVSA, de raffinaderij overnemen, dan zijn forse investeringen nodig voor een herstart. De opstartkosten kunnen oplopen tot enkele honderden miljoenen dollars. Mocht de raffinaderij in San Nicolas heropend worden, dan komt er geen Bahía Principe in Seroe Colorado. Dat heeft de eigenaar van de Spaanse hotelketen Grupo Pinero al eerder aangekondigd. Dit bedrijf wil geen hotel bouwen in de buurt van een rokende en stinkende fabriek.

IN HET KORT

Overval juwelier

Bij Kristies Jewels, een juwelier in Paseo Herencia, heeft zaterdagavond een gewapende overval plaatsgevonden. De juwelier is al vaker overvallen en ook nu zijn er juwelen buitgemaakt. Volgens een getuige reden de overvallers weg in een personenauto. De politie zocht in de buurt, maar tevergeefs. De zaak is in onderzoek.

Stel overvallen

Een man en een vrouw meldden zich bij de politie, omdat ze onder bedreiging van een vuurwapen waren overvallen in de Kwartstraat. Een auto was langs hen gereden, parkeerde om de hoek, de bestuurder stapte uit en kwam met een vuurwapen op hen af. De man gaf zijn bezittingen aan de overvaller en zag hoe de overvaller daarna weer in zijn auto stapte en wegreed. Het overvallenteam en slachtofferhulp zijn ingeschakeld.

Diefstal DOW

DOW heeft aangifte gedaan van diefstal. De dienst had dinsdag twee tax-wagens (elektrische waarschuwborden) in de Pieter Boersstraat geplaatst. Toen DOW-medewerkers vrijdag de twee tax-wagens weer wilden ophalen, bleek dat van beiden een wiel was weggenomen.

Kogel in ruit

Een bewoner werd 's nachts wakker van twee knallen. Hij hoorde een auto wegrijden. Samen met familieleden controleerde hij buiten, maar zag niets. De volgende dag ontdekte de bewoner dat er in de voorruit van zijn auto een perforatie zat. De politie kwam ter plaatse en bevestigde het vermoeden dat dit van een kogel (vuurwapen) was. De bewoner verklaarde dat zijn zoon problemen heeft met andere jongens en dat die zaak bij de Jeugd & Zeden politie ligt.

Geen 26 procent instromers, maar 15 procent

'Percentage instroom havo-vwo niet vergelijken met Nederland'

ORANJESTAD— Het percentage leerlingen dat van de basisschool naar havo-vwo instroomt, is niet 26 procent, zoals deze krant afgelopen vrijdag berichtte, maar 15 procent. Stichting Middelbaar Onderwijs Aruba (Smoa) noemt dit verontrustend in vergelijking met Nederland. Maar volgens Onderwijs-minister Michelle Hooyboer-Winklaar gaat die vergelijking niet op, omdat in Nederland een heel ander toetsstelsel wordt gehanteerd.

door onze verslaggever
Franciska Groen

Smoa zou beter moeten weten volgens Winklaar. "De nieuwe rector van Colegio Arubano weet dat in Nederland de manier waarop hier getoetst wordt, niet is toegestaan." Zij stelt dat Smoa 'insinueert' dat de instromers van basisschool naar havo/vwo in Nederland beter presteren dan in Aruba. "Maar duidelijk is dat deze vergelijking mank gaat, het is geen identieke situatie. Als je het wilt vergelijken, moet daarin ook worden meegenomen dat meer leerlingen

in Nederland instromen na een uitgebreide evaluatie en meer rechtvaardig daar alle schoolresultaten in overweging mee worden genomen."

Rekensom

Het percentage instromers is dus lager dan *Amigoe* vorige week vrijdag berichtte. Op basis van de instroomgegevens die Smoa die dag bekendmaakte, werd in dit artikel vermeld dat het percentage leerlingen dat na de basisschool doorstroomt, 26 procent is. Dat is onjuist. Van de 318 zesdeklassers uit het verzorgingsgebied San Nicolas stroomt 10 procent

in op Colegio San Nicolas. Van de 1033 zesdeklassers uit het verzorgingsgebied Oranjestad stroomt 16 procent in op Colegio Arubano. Dat verduidelijkt Gilda Kelly, *chef de bureau* van Smoa. Aan de hand van een rekensom waarbij het totaal aantal leerlingen gedeeld wordt door het aantal toegelaten leerlingen komt zij uit op een afgerond gemiddelde van 15 procent voor heel Aruba. In het artikel staat overigens ook te lezen dat het bestuur van Colegio Arubano aangeeft dat er scholen zijn met veel kinderen in een achterstandssituatie. Abusievelijk is dit in een deel van de kop van het artikel opgenomen als 'veel scholen met kinderen in achterstandssituatie'. Terwijl het dus niet om veel scholen, maar om veel kinderen gaat.

Kwaliteit

Dat Smoa de instroomgege-

vens publiekelijk kenbaar maakt, is nieuw. "Het is uniek op Aruba dat de cijfers die Smoa geproduceerd heeft, ook echt openbaar worden. Het blijft altijd bij giswerk. Zolang er geen cijfers gepubliceerd worden, hebben we geen helder beeld van de onderwijssituatie in Aruba", laat een medewerker van Colegio Arubano weten. Smoa vindt dat kwaliteitsverbetering van de toeleverende scholen het volgende punt op de agenda zou moeten zijn. "Daarvoor zijn goede cijfermatige gegevens nodig, reden voor Smoa om haar instroomcijfers, zowel van de eerste klas als van havo-4, in zijn geheel te publiceren."

Systeem

Smoa noemt de cijfers 'verontrustend'. Ook de minister laat vanochtend weten dat het een laag percentage is. "Ja, het is laag. Maar

het verschil is dat Smoa gelooft dat het laag is, omdat leerlingen niet goed genoeg presteren om binnen te komen. De realiteit is dat zij dit voor 100 procent baseren op één test. Dat is precies wat gebeurde in Nederland en waarom het nu verboden is om de test te gebruiken als het enige bepalende. Het is laag, omdat het systeem het laag maakt." Op de vraag wat zij als minister hieraan gaat doen, antwoordt ze: "Ik wil met alle stakeholders werken aan de manier waarop onze kinderen nu worden beoordeeld en daarin verandering aanbrengen." Ze verwijst hierbij naar de commissie mavo-havo die een adviesrapport uitbracht met daarin aanbevelingen voor de aansluiting van mavo naar havo. Eerder gaf ze ook aan dat het een verandering betreft op nationaal niveau.

Reizen tussen eilanden makkelijker

ORANJESTAD — Reizen tussen Aruba, Curaçao, Bonaire en St. Maarten moet binnenkort makkelijker worden voor vliegtuigpassagiers. Tussen de luchthavens van de eilanden is een Memorandum of Understanding (MoU) in de maak.

Vertegenwoordigers van de betreffende vliegvelden bespraken de introductie van een zogenoemd One-Stop Security systeem. Het belangrijkste onderdeel van dit systeem wordt 'vertrouwen'. Een land waar een vliegtuig naar toe gaat, moet erop (kunnen) vertrouwen dat de veiligheidscontrole in het land van herkomst dusda-

nig goed is, dat een extra check bij aankomst niet nodig is. Dat maakt het reizen tussen de eilanden minder omslachtig. De procedure lijkt op die van interne vluchten. Er wordt ook gekeken of passagiers vanuit Nederland en de Verenigde Staten in de toekomst ook op dezelfde manier behandeld kunnen worden. Volgens Transport-minister Otmar Oduber is dit weer een stap in de richting van een 'hub' tussen Aruba-Europa en Aruba-Amerika. De commissie gaat de plannen concreet maken en dan zou het One-Stop Security systeem in maart 2016 geïmplementeerd moeten worden.

Aruba Animal Shelter
Cats and Dogs
awaiting Adoption
www.arubaanimalshelter.com

Turtel Aruba
(sporen van) een zeeschildpad gezien?
Bel TURTLE HOTLINE : 592 93 93

Tara SALE
eco-supplies
TEL: 5899646 EMAIL: INFO@TARAECO.COM
Friday Sept 25 9.00am - 4.00pm
Saturday Sept 26 9.00am - 13.00pm
**QUALITY BEEF - CHICKEN - FISH - VEGETABLES
GLUTEN FREE & ORGANIC FLOUR - GRAINS -
OATS - CAKE & BREAD FLOUR - PANCAKE &
COOKIE MIXES - GRANOLA - RICE FLOUR &
MORE !!!! LOCATION BUSHIRI 24
NEAR CANTON BAR&REST. FIRST COME - FIRST SERVE**

THE PELICAN NEST
Bar & Seafood Grill
**Pelican Nest, a leading restaurant in Aruba, offers
job opportunity for the following position:**
1 Restaurant Supervisor
Requirements
• 3 years experience in a supervisory position
• Service oriented, friendly and polite
• Flexible working hours (shifts), weekends & holidays
• A team worker with strong supervisory skills and stock control
• Able to provide training and lead by example
• Fluent in English and Spanish
• Knowledge of Windows, Excel and Restaurant ALOHA software
We offer
• A pleasant work environment
• Attractive salary and commission
• A great opportunity to develop your skills
• Growing possibilities
Applicants must be Aruban or have a valid working permit.
**Please apply in person at Pelican Main Office,
J.E. Irausquin Blvd. 232, Eagle Beach
or
send in your application and resume by fax 587-
2315 or e-mail pelicanadv.exec@setarnet.aw**

Beestenboel

Spoedgeval

Dieren op Aruba. Er is veel om te doen. Verschillende stichtingen zetten zich in voor het welzijn van honden, katten, ezels, vogels, schildpadden enzovoort. Elke week zetten zij een aantal dieren in het zonnetje, die een (tijdelijk) thuis zoeken. Wie verwelkomt u in uw hart en huis?

Animal Rights Aruba

Zahara is deze week gesteriliseerd, nadat ze heel goed heeft gezorgd voor haar kittens. Deze schoonheid heeft een halflange, grijze vacht en limoengroene ogen. Geeft u haar een mooi thuis? Haar laatste kitten, **Meadow**, een zwart-witte, pluizige kater is ook nog steeds op zoek naar een huisje. Interesse in Zahara of haar zoon? Whatsapp of bel 593-5525.

De stichting Animal Rights Aruba geeft ook voorlichting over het houden van huisdieren. Vandaag vertelt Andreina Wever over het belang van het **steriliseren** of **castreren** van honden. Dit heeft tot doel om de hond onvruchtbaar te maken, maar waarom is dit zo belangrijk?

“Een gesteriliseerde teef wordt niet meer loops, kan niet meer zwanger worden en dus komen er geen (ongewenste) puppies. De voordelen zijn onder andere dat er geen schijnzwangerschap meer op kan treden, de kans op suikerziekte afneemt en zij geen baarmoederontsteking meer kan krijgen.”

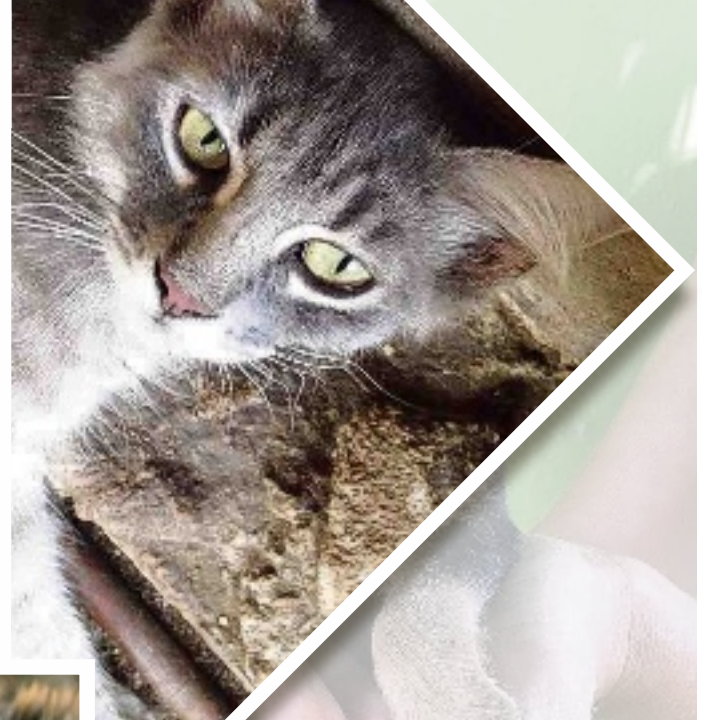
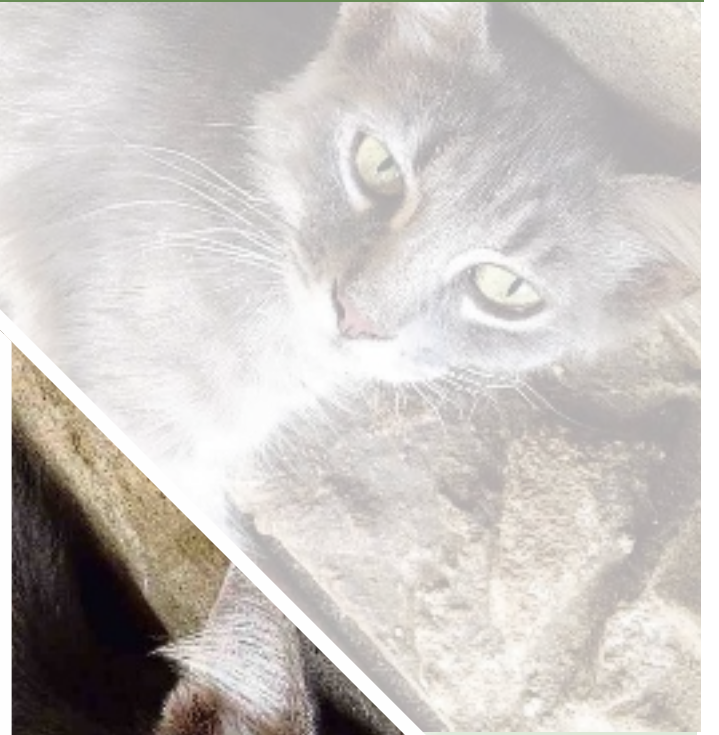
Het castreren van een reu heeft ook voordelen. “Hij vertoont minder wegloupedrag, omdat hij niet meer achter loopse teven aan gaat. Ook is hij minder dominant en plast hij niet meer overal om zijn gebied te markeren.”

ARA adviseert om een hond te laten castreren/steriliseren vanaf een leeftijd van zes maanden. “Wacht niet langer, maar bel een dierenarts voor een afspraak en help mee om het probleem van ongewenste (straat)dieren op het eiland te beperken.”

Donkey Sanctuary

De vijfjarige **Primrose** is eigenlijk een ongelukje. Medewerkers van de zelopvang waren vergeten om vader Sky te castreren en dus werden er nog meer veulens geboren, waar deze er een van is. Ze is geboren in Sta. Lucia en is lief en aanhankelijk. Nog steeds is ze altijd in de buurt van haar moeder, EenOog, te vinden. Wilt u Primrose adopteren?

Dan betaalt u een jaar lang dertig florin per maand, krijgt u een mooie oorkonde en een T-shirt. Ook komt u, als u wilt, met naam en foto op de website van de opvang. Bel met de Donkey Sanctuary (tel. 593-2933) of meld u aan op www.arubandonkey.org. **Rescue Dogs Aruba** Een zwangere hond met de naam **Vinky** en haar eveneens zwangere moeder **Kira** werden achtergelaten door de eigenaar toen deze verhuisde en Mercedes de Bruyn nam de taak op zich om te honden te redden. De **negentien puppies** van Vinky kwamen al snel ter wereld en Mercedes hield ze in de gaten.

Op een dag kwam zij terug van het strand en waren de honden onvindbaar. Het bleek dat zij naar het afmaakhok in Wayaca waren gebracht. Het besluit stond meteen vast: deze dieren moesten onmiddellijk daaruit worden gehaald. Mercedes maakte een Facebookpagina aan onder de naam Rescue Dogs Aruba, want voor zij op 3 oktober terug gaat naar Nederland, moeten deze beestjes een vaste verblijfplaats of fosterfamilie hebben gevonden. Naar verwachting vinden de puppies wel snel een thuis, maar Mercedes is bang dat de twee volwassen honden over blijven. Kira is vijf tot zes jaar oud en hoogzwanger. Vinky is één tot twee jaar oud en moeder van negen pups, waarvan twee mannetjes en zeven vrouwtjes. Kunt u een (tijdelijk) thuis bieden voor deze dieren? Stuur dan een privébericht op de Facebookpagina van Rescue Dogs Aruba of bel naar 742-5745.

Fundacion pa Hende Muhe den Dificultad
Bel: 583 5400 – Primavera 1-B
Ma – Vr 8 am – 5 pm
STOP Huiselijk geweld!

Amsterdam Manor Beach Resort Aruba

Amsterdam Manor Beach Resort with its unique Dutch Colonial appearance has been able to be a successful and popular hotel, which has lead to a large group of loyal returning guest, that have become important members of our Amsterdam Manor family. The foundation of the success of Amsterdam Manor relies a great deal on our staff.

Amsterdam Manor Beach Resort is looking for:

- Housekeeping**
 - Housekeeping Supervisor (M/F)
EPI with 3 years of experience
- Accounting**
 - Cost Controller (M/F)
HBO with 3 years of experience

Candidates must preferably be Arubans, have Dutch Nationality or Present Proof of a Legal work permit. All applicants who are offered a job with the company will be tested for drugs as part of the post job offer employment screening process.
Last date to Apply: **September 30, 2015**

Please send your application with your Curriculum Vitae to:
hrmanager@amsterdammanor.aw
MVC Eagle Beach Aruba
J.E. Irausquin Blvd 240
P.O. Box 1279, Oranjestad, Aruba
Tel: 587 0110 ext.141 Fax: 587 0117
www.amsterdammanor.com

Maggys 60th Anniversary
Maggys's, a family-owned business and a leading retail and wholesale company specialized in beauty products, salon services and more, has the following position available:

Dynamic Human Resource Manager

*You would be responsible for human resource planning and development.
You would provide functional guidance for administrative support needs.
You guide our team to the next level!*

Are you analytical, organized, creative and positive?
Do you like to search and pursue excellence?
Are you a great communicator in all mediums?
Do you think customer service and experience is a must in every corner of our island?
Do you have a degree and HR experience or equivalent?

Call: 529-2113 human resources
E-mail: hr@maggysaruba.com

FRESH 104.3
DE HOORT HET VERSCHIL

Met Huizinga Naar Huis
(Ma t/m Za: 4 - 7pm)
René Huizinga

Voor contact:
Studio: (297) 583 2121
Kantoor: (297) 583 2220
Sales: (297) 593 0705
Email: info@fresheruba.com
facebook.com/fresheruba

SPECIAL OF THE MONTH

LIME CHIPS	LIME SAND	PLASTERING SAND	LIME STONES
10% OFF	10% OFF	10% OFF	10% OFF

ATCO CONCRETE PRODUCTS N.V.

Find us on facebook.

Main Sales offices
582 4684

ATCO Barcadera Barcadera Z/N	ATCO Dakota Sabana Blanco nr. 2	ATCO Shaba Shaba nr. 78	ATCO San Nicolas Theaterstraat nr. 20
---------------------------------	------------------------------------	----------------------------	--

WASH CHIPS AWG. 62.10 P/MT
WASH SAND AWG. 62.10 P/MT
WASH STONES AWG. 56.93 P/MT
* MIN. DELIVERY : 5 MT

‘Frecuencia: samenzijn op één golf’
Datapanik laat
TEDx-onderwerpen samensmelten

ORANJESTAD — Als dj en Datapanik-producer is Michael Lampe constant op zoek naar de connectie tussen muziek en tekst. Tijdens TEDxAruba streeft hij met zijn entertainmentprogramma naar *good vibrations*; het samensmelten van verschillende disciplines. “Zodat de hele avond één mooie beweging krijgt, één *flow*.”

door onze verslaggever
Bobby Spier

De gemiddelde mens heeft een concentratieboog van slechts drie kwartier. Zelfs voor getrainde luisteraars is vijf uur aaneensluitend presentaties consumeren een uitdaging. Het TEDx-evenement wordt daarom aanstaande woensdag afgewisseld met een speciaal entertainmentprogramma, opgezet door Lampe die zich in het thema duurzaamheid helemaal thuis voelt. “Als het gaat om *sustainable solutions*, sluit Datapanik daarop aan. Ik blaas oude traditionele elementen nieuw leven in.” Voor zijn muziek verdiepte hij zich in vorige Arubaanse generaties. “Ik zoek voor mijn muzikale identiteit naar elementen waar ik vandaan kom. Ik ging terug naar de oudere mannen die de oudere instrumenten bouwen, zoals tamboe en caha di orgel. Ik ging aan de slag met deze traditionele instrumenten, ik heb ze geleerd en gesampled. Als het ware heb ik de muziek gerecycled.” Dit vindt hij een goed voorbeeld van duurzaamheid. “Wij hebben een bruggetje gebouwd naar een nieuwe generatie, waardoor een nieuwe vorm is ontstaan. De oude muziek blijft draaien.”

Eén golf
Lampe werd gevraagd een entertainmentshow op te

Links Michael Lampe, producer Datapanik, tijdens een TEDx-persconferentie

zetten voor TEDxAruba. Aan de hand van het onderwerp en slechts één quote van elke spreker, zette hij een volledige muziekshow op, aangevuld met visuele aspecten en dans. Een continue zoektocht naar de connectie tussen zijn muziek en het sprekersthema. “Ik zoek een link met het onderwerp van de spreker, het moet vooral het thema ondersteunen”, legt hij uit. “Als *creative* zoek ik naar elementen, kijk ik naar de onderwerpen van de Datapanik-songs die te maken hebben met de thema’s die naar voren komen, of je zoekt naar een bepaalde *mood* die erbij past. Ik heb gevraagd naar een quote van elke spreker, ik weet wat hun onderwerp en titel is en zo creëer ik een beeld van waar ze het over hebben. Ik ken dus niet hun hele verhaal.” Hij geeft een voorbeeld. “Een spreker gaat bijvoorbeeld spreken over *happiness*. Dit is misschien een heel *cheesy* voorbeeld, maar wij hebben een nummer dat heet *conen-*

to, blijdschap. Die link heb je makkelijk gemaakt. Maar we hebben ook een nummer dat heet *frecuencia*, dat gaat over dat je samen bent op één golf en hoe belangrijk en *powerfull* dat is. TEDx gaat daar helemaal over, dat je op een bepaald level, op één lijn zit met elkaar.”

Inspirerend eiland
Het Arubaanse element moet ook terugkomen in zijn TEDx-entertainmentshow. “Dat versterkt het totale plaatje dat we hier met zijn allen zijn, maar het laat ook zien dat we open staan voor internationale netwerken.” Zo wil hij laten zien dat Aruba een inspirerend eiland is. “Aruba is een simpel, maar inspirerend eiland. Even aan het water zitten is heel krachtig, je kan je gedachten laten zakken. Maar ook het zijn op straat, het lokale gevoel, het domino spelen met je vrienden, het weekendgevoel en het dagelijks leven dat ik vaak in mijn muziek terugbreng.” Maar het be-

langrijkste is dat de avond gaat over ideeën die *worth spreading and sharing* zijn. “Het entertainment moet vooral de inspiratie van mensen versterken.”

Het evenement TEDxAruba Island of Sustainable Solutions vindt aanstaande woensdagavond van 18.00 tot 23.00 uur plaats in Cas di Cultura. De laatste twee sprekers zijn afgelopen week bekend gemaakt; aan het rijtje zijn Architect Raffy Kock en Cyber Intelligence-expert Roel van Rijsewijk toegevoegd. Ook de programmering van de avond is bekend. Benieuwd, of wil je meer informatie over het TEDx? Kijk dan op www.tedxaruba.com.

Pechtold vraagt aandacht
voor positieve ontwikkelingen

DEN HAAG — D66-leider Alexander Pechtold vindt dat de Nederlandse regering te vaak de nadruk legt op negatieve ontwikkelingen in het Caribisch deel van het Koninkrijk. Na enig aandringen gaf premier Mark Rutte (VVD) deze week toe dat er ook aandacht mag zijn voor Caribische Nederlanders met de juiste intenties.

De kwestie kwam aan de orde tijdens het Tweede Kammerdebat over de kabinetsplannen, die op Prinsjesdag werden gepresenteerd. Pechtold verwees hierin naar de troonrede, waarin koning Willem-Alexander het belang van samenwerking binnen het Koninkrijk benadrukte, maar ook de aanpak van corruptie en fraude noemde. “De overheid heeft een voorbeeldfunctie bij het uitdragen van gedeelde waarden. De integriteit van het openbaar bestuur mag niet ter discussie staan. De overheid stelt regels en handhaaft die om de openbare orde en veiligheid te bewaken. Waar onder- en bovenwereld vermengd raken, wordt dit aangepakt. Daarvoor komt extra geld beschikbaar”, aldus de koning, die hiermee op de afgesproken versterking van rechtshandhaving doelde. Pechtold vond die

verwijzing niet gepast. “Ik vond de zin in de troonrede over boven- en onderwereld die vermengd raken, in het licht van de wat gespannen verhoudingen niet zo zorgvuldig gekozen. Een eiland als St. Maarten heeft zelf een aantal keren aan de bel getrokken. Mijn vraag is of de minister-president zich ervan bewust is dat met name in dat deel van het Koninkrijk dit soort zaken nog secuurder worden gelezen. Is hij het met mij eens dat we niet alle bestuurders op de eilanden over één kam moeten scheren”, vroeg Pechtold, tevens oud-minister van Koninkrijksrelaties. Rutte was het eens met Pechtold, maar benadrukte dat de situatie op de eilanden, en zeker op St. Maarten, wel zorgelijk is. “Dat is ook de reden waarom daar fors extra wordt geïnvesteerd, ook in de politiecapaciteit. Ik kan

daar in het openbaar niet te veel over zeggen, maar laten we de problemen niet onderschatten. Ze zijn ernstig”, zei hij. Pechtold hield echter vol. “Toch is de troonrede weer iets anders dan een begroting en weer iets anders dan een overleg hier. Naar de troonrede wordt zeker in dat deel van het Koninkrijk heel nauw geluisterd. Het is meer een oproep dat het, als we over dat deel van ons Koninkrijk spreken, wat mij betreft ook eens wat vaker positief, stimulerend mag zijn”, zei Pechtold. Hierop antwoordde Rutte dat er inderdaad heel veel mensen met de juiste intenties zijn op Curaçao, Aruba en St. Maarten, waar ook aandacht voor mag zijn. “Niettemin hebben wij grote zorgen gehad over de begroting op Aruba. Daar zijn nu goede stappen gezet. We moeten dat heel zorgvuldig monitoren, maar daar zijn we mee bezig. Curaçao blijft ook altijd kwetsbaar, maar ik ben het zeer met de heer Pechtold eens: we moeten ook de positieve krachten noemen.”

Inschrijving
Appeltjes van Oranje bijna voorbij

ORANJESTAD / UTRECHT — Vrijdag 25 september sluit de inschrijving van de Appeltjes van Oranje 2016, dat als thema ‘Samen zelf doen’ heeft.

Dit jaar zoekt het Oranje Fonds voor de Appeltjes van Oranje ontmoetingsruimtes in zelfbeheer. Ronald van der Giessen, directeur

Oranje Fonds, legt uit: “We zoeken initiatieven waarbij vrijwilligers niet alleen het bestuur, maar ook het beheer en de programmering zelf doen. Denk bijvoorbeeld aan een winkel in de buurt, een buurthuis en speelplek die vrijwilligers helemaal zelf beheren.” De Appeltjes van Oranje is de jaarlijkse prijs van het Oranje Fonds voor initiatieven die

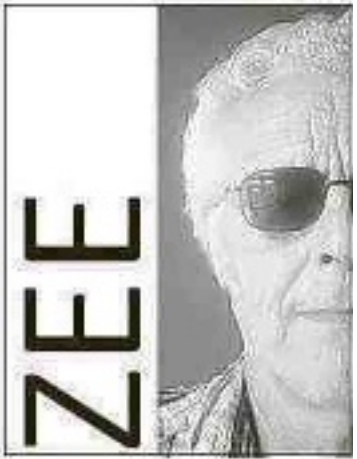
op succesvolle wijze verschillende groepen mensen verbinden. De prijs bestaat uit een bronzen beeldje, gemaakt door prinses Beatrix, en een geldbedrag van 15.000 euro. Koningin Máxima, beschermvrouwe van het Oranje Fonds, reikt de prijs in mei voor de veertiende keer uit aan drie winnaars. Aanmelden kan tot 25 september 2015 via www.oranjefonds.nl/appeltjes.

COLUMN ZEE

Goedkoop vliegen

Van maandag tot en met vrijdag bespreekt Nico van der Zee in deze column zinnige en onzinnige zaken. Reacties zijn welkom: nicovanderzee@gmail.com.

Vorige week meldde ik dat we gasten in huis hadden. Die zijn inmiddels vertrokken en de rust is teruggekeerd. Ik ga er niet meer over schrijven, maar er is één ding dat ik nog even naar voren wil halen, een verhaal dat ze vertelden over hun vliegtickets. Zij wonen in de buurt van Düsseldorf in Duitsland en hadden dus de keuze uit twee mogelijke routes. Het leek hun voor de hand liggen om met hun auto naar Amsterdam te rijden en daar een KLM-vlucht te nemen naar Aruba. Ze schrokken van de ticketprijzen en begonnen eens te kijken naar een alternatief. Dat was voorhanden, want de KLM vliegt ook van Düsseldorf naar Amsterdam. Tot hun verbazing en de mijne is het per persoon zo’n 100 euro goedkoper als je eerst van Düsseldorf naar Amsterdam vliegt, daar twee uurtjes op Schiphol doorbrengt en dan doorvliegt naar Aruba.

Beide vluchten per KLM. Eigenlijk is het nog goedkoper, want in Amsterdam betaal je pittige parkeertarieven. Ik was verbaasd, anderen niet zo, volgens hen is het al jaren het geval. Op het internet ging ik eens op zoek naar verklaringen, maar die zijn niet te vinden. Het schijnt dat je op een vlucht met een groot vliegtuig wel zo’n 50 verschillende tarieven kunt tegenkomen. Die verschillen hebben dan niet te maken met beenruimte, extra bagage en dat soort dingen. Het gaat meer om het tijdstip waarop je boekt hebt en via welke ticketverkoper. De verklaring die ik hoopte te vinden, kon

ik niet vinden. We kunnen dan maar beter een andere vraag stellen: hoe kun je het goedkoopst een ticket krijgen? Boek vroeg, hoor ik mijn kennissen adviseren als je Aruba-Amsterdam en terug wilt vliegen en vermijd zo mogelijk de dure vakantiemaanden. Rond kerstmis betaal je de hoofdprijs, al is daarop een uitzondering. Wie oud en nieuw in het vliegtuig doorbrengt, is goedkoop uit, maar mist natuurlijk een familiefeestje. Ik zet mijn vraagtekens bij dat vroeg boeken, want je trekt natuurlijk de haren uit je hoofd als je vervolgens een aanbieder langs ziet komen terwijl jij al een ticket hebt. Volgens verschillende internetbronnen is het voordelig om zes à zeven weken van tevoren te boeken, twee weken voor de vlucht stijgen de prijzen. Goedkope lastminuteprizen zijn alleen aan de orde als de maatschappij in paniek raakt. Voor de vluchten Aruba-Amsterdam heb ik dat nog niet meegemaakt. Wel dat degenen die overhaast naar Nederland moeten, bijvoorbeeld voor familieproblemen, de hoogst mogelijke tarieven moeten betalen. De lucht-

vaartmaatschappijen profiteren graag van uw ellende. Bij mijn speurtocht naar mogelijke tips kwam ik nog wel iets bijzonders tegen, de cookies. Als u via de computer zoekt naar een ticket voor een bestemming, dan blijft daarvan een spoor op uw computer achter in de vorm van een klein bestandje met gecodeerde gegevens, een cookie. Boze tongen beweren dat de maatschappijen van die cookies gebruik maken. Zoekt u regelmatig naar de prijs van een ticket naar Nederland, dan signaleert de site van de verkoper dat. Een goedkoop ticket kunt u dan wel op uw buik schrijven, want ze weten dat u toch wel komt. U kunt slimmer zijn door af en toe die cookies te verwijderen, dan lijkt het of u een nieuwe klant bent. Ik weet niet of het verhaal op waarheid berust, het heeft wel iets van een complot. Ik ga het bij de volgende boeking wel doen. Baat het niet, het schaadt ook niet, weet ik nog uit de oude dictees op school. U kunt zelf ook op internet op zoek gaan naar tips. Ik heb maar één tip gevonden die zeker op waarheid berust. Goedkoop vliegen? Word stewardess of piloot.

Jeugdjournaal
met Historisch Museum

ORANJESTAD — Het Historisch Museum gaat inmiddels de derde week in met een Jeugdjournaal op TeleAruba. Twee keer per week is er nieuws speciaal voor kinderen onder de naam NOT15. Elke maandag en donderdag om 17.55 uur zijn er vijf minuten lang educatieve items te zien. Het programma is gericht op kinderen en jongeren tussen de vier en zestien jaar oud. Vijf elementen passeren de revue: geschiedenis, erfgoed, folklore, traditie en kunst. Daarbij is het Historisch Museum nauw betrokken, want de opnames vinden plaats in dit museum. Valerie Willer Heronimo presenteert het journaal. De Willem III toren is een educatief element in het programma, want een karakter met de naam ‘Willempje’ leert de kinderen op speelse wijze nieuwe dingen over de geschiedenis, cultuur en het erfgoed van Aruba. NOT15 is te zien op kanaal 13.

**DISPLAYS®
DEPOT**
Your One-Stop Fixture Source Since 1990

DISPLAYS DEPOT announces that **Mr. Roberto Daubar** will be visiting customers in Aruba
September 21st to 22nd. Contact him at the Renaissance Aruba Resort & Casino .
HOTEL PHONE: (583-6000) US CELL: (305) 796-2388
To request an appointment and receive your free catalog please contact Mr. Roberto Daubar
By email: Roberto@displaysdepot.com or Cell: 305-796-2388 or Office: 305-325-8200

Displays Depot provides customers with top quality products at the best prices.
We are a reliable company for all of your store needs with over 20 years experience!
Ask how to get your store designed for free!
NEW AND USED MERCHANDISE

www.unoshelf.com

Address: 1890 N.W. 7th AVENUE MIAMI, FL 33136 USA Ph. (305) 325-8200 Web: www.displaysdepot.com

Televisieprogramma's

Nederland

15:15	Spoorloos
16:10	Het familiediner
17:00	Pauw
17:55	Journal
18:15	Pauw
19:10	EenVandaag
19:45	Journal
20:00	Journal
20:25	Tekst-TV
23:55	Nederland in beweging

Dinsdag 22 september

0:10	Geheugentrainer
0:30	Journal
1:10	Goedemorgen Nederland
1:30	Journal
1:40	Goedemorgen Nederland
2:00	Journal
2:10	Goedemorgen Nederland
2:30	Journal
2:40	Goedemorgen Nederland
3:00	Journal
3:15	Nederland in beweging
3:30	Journal
3:40	Geheugentrainer
4:00	Journal
4:15	Tijd voor MAX & Hallo Nederland

5:00	Journal
5:15	Tijd voor MAX & Hallo Nederland
5:40	Journal
6:50	Socutera
7:00	Journal
8:00	Het vragenurtje
9:00	Journal
10:00	Pauw
11:00	Kindertijd
11:25	Sesamstraat: 10 voor ...
11:35	Sesamstraat
11:55	Politieke Partijen: SP
12:00	Journal
12:15	EenVandaag
12:45	Sportjournaal
13:00	De wereld draait door
14:00	Journal
14:30	Opsporing verzocht
15:25	Opgelicht?!
16:20	De rijdende rechter
17:00	Pauw
17:55	Journal

Nederland

15:25	De fractie
16:00	Nieuwsuur
17:00	Secret state
17:50	Podium Witterman
18:50	De nachtzoen
19:05	Nieuwsuur
20:00	Nieuwsuur
20:55	Tekst-TV

15:25	De fractie
16:00	Nieuwsuur
17:00	Secret state
17:50	Podium Witterman
18:50	De nachtzoen
19:05	Nieuwsuur
20:00	Nieuwsuur
20:55	Tekst-TV

15:25	De fractie
16:00	Nieuwsuur
17:00	Secret state
17:50	Podium Witterman
18:50	De nachtzoen
19:05	Nieuwsuur
20:00	Nieuwsuur
20:55	Tekst-TV

BNV

15:20:	MAX Geheugentrainer
15:35:	Frysland DOK:
16:05:	NOS Journaal
16:10:	Sesamstraat
16:25:	Sesamstraat: 10 voor...
16:35:	Het Klokhuis
16:55:	Fame Academy
17:15:	NOS Jeugdjournaal
17:20:	Blokken
17:45:	Thuis
18:10:	Dagelijkse kost
18:25:	EenVandaag
18:55:	NOS Sportjournaal
19:05:	VRT Journaal
19:45:	De Wereld Draait Door
20:35:	NOS Journaal
20:55:	Weerbericht Europa/Afrika
21:00:	Overspel
21:50:	3 Op Reis Backpack
22:20:	De ZOO achter de schermen
22:50:	Nieuwsuur
23:40:	Weerbericht Amerika/Caribiën
23:45:	Pauw

Dinsdag 22 september

00:35:	Iedereen beroemd
01:00:	VRT Journaal
01:30:	De Afspraak
02:20:	Blauw Bloed

Dinsdag 22 september

0:25	Geloof en een hoop liefde
1:00	Journal met gebarentolk
1:15	Journal
1:30	Journal met gebarentolk
1:35	Journal
2:00	Journal met gebarentolk
2:15	Journal
2:45	Jeugdjournaal met gebarentolk

3:00	Journal met gebarentolk
3:15	De fractie
3:55	Kleine delicten
4:55	Rail away
5:25	De wereld draait door
6:25	Man bijt hond
6:57	Politieke Partijen: ChristenUnie

7:00	Journal
7:20	Radar
8:00	Spoorloos
8:55	Dubbelspel
9:30	Spirit
10:00	Journal
10:10	De dialoog - Mensen van goede wil

10:35	Bezielde handen - Menslievende zorg vroeger en nu
11:00	Journal
11:10	Geloof en een hoop liefde
11:40	Tijd voor MAX & Hallo Nederland

12:45	Man bijt hond
13:20	Vroege vogels
13:50	Dubbelspel
14:25	Brandpunt
15:20	Andere tijden
16:00	Nieuwsuur
16:55	Kleine delicten: rake klappen

Nederland

15:30	Streetlab
16:10	Bij Dino in de straat
16:50	Penozo
17:50	De wereld draait door
18:50	The tonight show
19:40	Streetlab
20:25	Bij Dino in de straat
21:00	De wereld draait door
21:52	Tekst-TV

Dinsdag 22 september

0:30	Kabouter Plop
0:35	Bumba
0:40	Penelope
0:45	Nijntje & vriendjes
0:50	Sarah en eend
0:55	Sesamstraat
1:10	Calimero
1:20	Pieter Konijn
1:35	Masha en de beer
1:40	Peanuts
1:50	Shaun het schaap

Dinsdag 22 september

02:55:	Vroege Vogels
03:20:	MAX Geheugentrainer
03:35:	Frysland DOK:
04:05:	NOS Journaal
04:10:	Sesamstraat
04:25:	Sesamstraat: 10 voor...
04:35:	Het Klokhuis
04:55:	Fame Academy
05:15:	NOS Jeugdjournaal
05:20:	Blokken
05:45:	Thuis
06:10:	Dagelijkse kost
06:25:	EenVandaag
06:55:	NOS Sportjournaal
07:05:	VRT Journaal
07:45:	De Wereld Draait Door
08:35:	NOS Journaal
08:55:	Weerbericht Europa/Afrika
09:00:	Overspel
09:50:	3 Op Reis Backpack
10:20:	De ZOO achter de schermen
10:50:	Nieuwsuur
11:40:	Weerbericht Amerika/Caribiën
11:45:	Pauw
12:35:	Iedereen beroemd
13:00:	VRT Journaal
13:35:	De Afspraak
14:20:	Week Tegen Pesten
14:50:	Metterdaad

1:55	Wickie de Viking
2:10	Mike de ridder
2:20	Igam Ogam
2:30	Dokter Hond
2:45	Jeugdjournaal
2:50	Prinsessia
3:00	Maya de bij
3:15	Kindertijd
3:40	Raad eens hoeveel ik van je hou

3:55	De wereld van K3
4:10	Hoelahoep
4:25	Zoostraat 64
4:35	Pipi, Pupu & Rosemarie
4:45	Sesamstraat: 10 voor ...
4:55	Klumpies
5:05	Leuke verhaaltjes van Winnie de Poeh

5:06	Mickey Mouse clubhuis
5:30	Nijntje & vriendjes
5:35	Waybuloo
5:45	Minnie's strikken toons
5:50	De speelgoedokter
6:05	Igam Ogam
6:15	Babar en de belevenissen van Badou

6:30	Masha en de beer
6:40	Buurman en buurman
6:45	Ringel Singel 19
6:55	Q Pootle 5
7:05	Olivia
7:20	Kindertijd
7:45	Sesamstraat: 10 voor ...
7:55	Sesamstraat

8:10	Tip de muis
8:15	De Smurfen
8:35	Spangas
8:55	Peperbollen
9:30	De superheld
10:35	Munya in mij
11:00	Street magic

11:15	Junior songfestival
11:40	Beste vrienden quiz
12:00	Het geheim van Eyck
12:23	Het klokhuis
12:45	Jeugdjournaal
12:55	Spangas
13:25	Anti pest club
13:50	Week tegen pesten
14:30	Villa single mama
15:25	Sophie in de kreukels
16:00	Spuiten en slikken
16:50	Bully

ATV

00:00	Sport Final all new (NBC)
00:30	1st Look (NBC)
01:00	Extra (NBC)
02:00	Star of A&E's Hit Reality Show (NBC)
03:00	Access Hollywood (NBC)
04:00	Early Today all new (NBC)
04:30	Today in NY (NBC)
7:00	Today (NBC)
10:00	Today (NBC)
11: 00	Access Hollywood (NBC)
12:00	Noticia Awenochi repeat (ATV)

13:00	Time Out repeat
13:15	15on15 repeat
14:00	The Meredith Vieira Show (NBC)

15:00	Steve Harvey (NBC)
16:00	The Ellen DeGeneres Show (NBC)
17:00	News 4 New York (NBC)
18:30	NBC Nightly news (NBC)
19:00	Time Out (ATV)
19:15	15 on 15 (ATV)
19:30	Noticia Awenochi (ATV)
21:30	Mesa Rondo (ATV)
23:00	Noticia Mas Laat (ATV)
23:30	the Tonight Show with Jimmy Fallon (NBC)

TeleCuraçao

15:30	Frengu
16:00	Arte pa Tur
17:00	Aghusa
18:00	Bonochi Korsou
19:00	TeleDeporte
19:30	Curaçao On (r)
20:00	TeleNotisia
21:00	Wega di Number Korsou
21:10	Partisipashon di Morto
21:15	Pagina Sosial
21:30	Den Nos Kas
22:30	Dimelo Kantando
23:00	TeleNotisia (r)

Horoscoop

CELEBRITIES BORN ON THIS DAY: Jason Derulo, 26; Luke Wilson, 44; Faith Hill, 48; Bill Murray, 65.

Happy Birthday: You'll face some emotional situations, but in the end, the outcome and rewards will help to ease any discomfort you encountered along the way. A change in your financial situation looks promising. Focus on personal papers, legalities and health. Protecting your interests and keeping up to date on issues will help position you for a better future. Your numbers are 8, 15, 23, 26, 38, 42, 47.

ARIES (March 21-April 19): Work hard, say little and avoid discord. Put more into your performance and the way you present what you can do. Subtle changes will make a difference to the outcome of a situation that revolves around a personal relationship. 2 stars

TAURUS (April 20-May 20): Don't go overboard when dealing with personal or physical challenges. A realistic attitude will help you reach your goals and get along with others. Talking to an expert will pay off. An unexpected offer will be made. 5 stars

GEMINI (May 21-June 20): Be sensible regarding investments and expenditures. Do as much of the work yourself as possible if you want to make home improvements. Negotiations will be tough and could result in some last-minute changes to your plans. 3 stars

CANCER (June 21-July 22): A unique situation will develop due to a discussion with someone you look up to or respect. Listen carefully and make a personal decision based on your gut feelings and your ability to deal with whatever results unfold. 3 stars

LEO (July 23-Aug. 22): Use your strength, courage and wherewithal to get things done on time. Your ability to react quickly to whatever situation you face will help you achieve what you set out to do. A personal change will lead to compliments. 5 stars

VIRGO (Aug. 23-Sept. 22): Keep the peace. Do things that will help you gain knowledge and allow you to view your position and options thoroughly before you make a decision that will affect your personal life. Don't overreact regardless of what others do or say. 2 stars

LIBRA (Sept. 23-Oct. 22): Gather information and get involved in projects or events that you deem worthwhile. The people you connect with will change the way you view your personal life. Don't let anyone bully you into settling for less. 4 stars

SCORPIO (Oct. 23-Nov. 21): Look for unique, unfamiliar or unusual ways to solve problems, help others and take care of your personal and professional interests. Choosing to take the road less traveled will separate you from anyone who tries to steal your thunder. 4 stars

SAGITTARIUS (Nov. 22-Dec. 21): Refuse to let what others do or say daunt you. Put everything you've got into the pursuits that suit you best. A personal change will increase your happiness and boost your standard of living. Romance will lead to a closer bond with someone special. 3 stars

CAPRICORN (Dec. 22-Jan. 19): Make up your mind based on the research you do on your own. Don't feel the need to make a hasty decision to accommodate someone who is pushy. An unusual opportunity to make a personal gain is apparent. Emotional issues will surface. 3 stars

AQUARIUS (Jan. 20-Feb. 18): Take care of financial, medical and legal issues. Don't let anyone bribe or push you into something that isn't a good fit for you. Be diplomatic and you will be able to bring about the changes that will make your life better. 3 stars

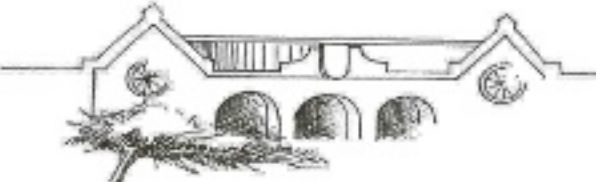
PISCES (Feb. 19-March 20): Expect to face an unusual roadblock. Don't trust anyone to take care of your responsibilities for you. Put your energy into taking action and honoring your promises. Leave nothing unfinished and you'll avoid criticism. Don't complicate your life. 4 stars

The University of Aruba invites you to an Evening of Enlightenment Lecture Series, featuring:

The Mysterious Art of Communication: 3 Secrets that Everyone Should Know

By Scott E. Miller
A 2012 International Book Award Winner

Talk: Playwright George Bernard Shaw once said, "*The single biggest problem in communication is the illusion that it has taken place.*" This lecture explores the art and science of effective communication. Participants learn about the two opposing communications styles, skills for building rapport to improve conversation, and how to listen and be heard with deep appreciation and respect. Teens and adults, singles and couples, students and teachers, employees and employers — all can benefit from learning the 3 secrets to effective communication.

Speaker: Scott Miller is a school developer, educational reformer, and author. He served as cofounder, Chairman and CEO of Our Community School, an independent public school in Los Angeles, California, which was recognized as the 2009 California Independent School of the Year. He is the author of the book, "*The User's Guide to Being Human: The Art and Science of Self*" which received the 2012 International Book Award for "Best New Self-Help Book," and the 2012 Next Generation Indie Book Award for "Motivational Book of the Year." His work empowers children, youths, and adults to make the most of their natural human gifts.

Date: Tuesday, September 22, 2015
Time: 7.30 – 9:00 pm
Place: Aula, University of Aruba, J.E. Irausquinplein 4
Language: English
Entrance: Free

COLOFON

Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V.
Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368
Bilderdijkstraat 16
Postbus 323, Oranjestad, Aruba

Directie:
Sigrid Hammelburg
arubadirectie@amigoe.com

Redactie:
Alex Lacle (coordinator)
Linda Reijnders
Mirte de Rozario
Franciska Groen
Bobby Spier
Leanne van Spronsen
arubaredactie@amigoe.com

Administratie:
Zulaika Kelly (abonnementen)
Grecia Willems (advertenties)
adminaruba@amigoe.com

Opmaak:
Zulma Kock
avisoaruba@amigoe.com

Verkoop:
Tiziana La Torre
tlatorre@amigoe.com
Jamey Baire
jbaire@amigoe.com

Distributie:
Zulma Kock, Zulaika Kelly
abonnementaruba@amigoe.com

Kantooruren:
Maandag t/m Vrijdag 8.00am-4.30pm

Bankrekeningnummers:
Caribbean Mercantile Bank #20651903
Banco di Caribe #81027801
RBC #100031723

Klachten over bezorging ?
Mail naar
klachtenaruba@amigoe.com

Het weer

DINSDAG 22 september 2015

Gedeeltelijk bewolkt met sterke windvlagen vanuit het oosten tussen 30 en 50 km/u.

Zonsopgang 06:30	Zonsondergang 18:38
Max. Temp. 33°	Neerslag 10%
Wind 35 km/u–Oost	Luchtvochtigheid 70%
UV Index 11+ (Extreem)	

DINSDAGAVOND

Gedeeltelijk bewolkt met windvlage vanuit het oosten tussen 25 en 40 km/u.

Maansopgang 14:00	Maansondergang 00:58
Min. Temp. 28°	Neerslag 10%
Wind 31 km/u–Oost	Luchtvochtigheid 82%

Dienstdoende huisartsen

Maandag, 21 september 2015

Huisarts nachtdienst - Oranjestad

Huisartsenpost Hospitaal
527-4580

Dr. Wijngaarde

Huisarts nachtdienst - San Nicolaas

Centro Medico
San Nicolaas
524-8833

Dr. Tromp

Dienstdoende apotheken

Apotheek nachtdienst
San Nicolaas
Botica Seroe Preto
584-4833

Apotheek nachtdienst Oranjestad

Botica Kibrahacha
582-2007

Aankomsttijden Cruiseschepen

Woensdag 23 Sept'15

Monarch

06.00 – 18.00

Adventure Of The Seas

07.00 – 23.00

Freewinds

05.30 – 23.00

sudoku 19 sept

SOLUTION:								
9	7	5	6	3	1	4	8	2
6	4	2	8	7	5	1	3	9
3	1	8	2	4	9	6	7	5
8	6	1	3	2	7	9	5	4
4	3	9	1	5	8	2	6	7
2	5	7	9	6	4	8	1	3
1	2	4	5	8	3	7	9	6
5	8	6	7	9	2	3	4	1
7	9	3	4	1	6	5	2	8

Informatie

Centraal Politie	100
Brandweer	911
Politie O'stad	102
Politie San Nicolaas	104
Politie St.Cruz	105
Politie Noord	107
Tipline Politie	11141
Ziekenhuis	527-4000
Dierenarts	585-0400
Elmar centraal	523-7100
Elmar storing	523-7147
WEB Aruba	525-4600
SETAR	582-2116
Taxi (TAS)	587-5900

Curaçao Clean Up 2015

WILLEMSTAD — Naast de ongeveer 2500 vrijwilligers die zich hadden aangemeld om deel te nemen aan de grootschalige opruimactie van de stichting Curaçao Clean Up (CCU), op meer dan veertig locaties op het eiland, was er zaterdag ook sprake van tal van spontane initiatieven. Zo heeft een grote groep bewoners van Brievengat ook gehoor gegeven aan de oproep van het buurtcentrum om mee te helpen, zo laat Maarten Schakel, CCU-bestuursvoorzitter opgewekt weten.

“Na ongeveer vierenhalve maand voorbereiding, is deze derde editie van de Clean Up soepel verlopen. Tja, inmiddels is het een herhalingsoefening, we hebben natuurlijk veel van de afgelopen edities geleerd. Wat opviel, is dat dit jaar ook veel jongeren betrokkenheid hebben getoond door zich voor de opruimwerkzaamheden aan te melden. Ik heb vele positieve reacties gehoord waarbij men zegt dat het voldoende geeft om een steentje bij te dragen aan de gezamenlijke inspanning om het eiland schoon te krijgen”, aldus Schakel vanochtend. Het archief van de *Amigoe* wijst uit dat zich voor de eerste editie 1800 vrijwilligers hadden aangemeld en dat er vorig jaar evenveel aanmeldingen waren als dit jaar. Zo is er vorig jaar een half miljoen kilo aan afval opgeruimd en door Selikor naar de Landfill getransporteerd. Schakel kon zaterdag nog geen schatting geven van de hoeveelheid ingezameld afval. De opruimwerkzaamheden die voor de organisatie rond 06.00 uur van start gingen en voor de vrijwilligers om 07.30 uur, werden tegen het middaguur afgerond, waarop Selikor met het transport van het afval kon starten. De organisatie benadrukte het belang van de schoonmaak door aan te halen dat Curaçao meer dan 145.000 inwoners heeft, waarbij ieder ongeveer 2,5 kilo aan afval per dag produceert dat veelal ook als zwerfafval

langs de kant van de weg, op het strand en in de zee belandt. Gewezen wordt op de medeverantwoordelijkheid van burgers om het eiland schoon te houden.

GreenKidz

Zoals bekend is het initiatief Curaçao Clean Up ontstaan uit een groep bezorgde burgers en een aantal bedrijven en stichtingen, die zich als doel stelden om het eiland schoon te maken en te houden waarbij bewustwording wordt nagestreefd om zuiniger met het milieu om te gaan. In het creëren van bewustzijn haalt Schakel ook een nieuw initiatief aan dat vanuit de stichting is ingegeven, namelijk GreenKidz. “Dit jaar zijn we ook bijzonder trots dat er 160 leerlingen van maar liefst vijf fischolen van het GreenKidz-project, Boka Ascencion mee hebben helpen opruimen. Uiteindelijk begint het toch allemaal bij de jeugd en vandaar dat dit project bijzonder van belang is qua vorming.” Binnen het GreenKidz-project krijgen kinderen gastlessen op school met daarvoor speciaal ontwikkeld lesmateriaal over het belang van recycling. Middels ‘doe het zelf’ recycle-opdrachten in de klas, leren kinderen onder andere hoe lang het duurt voordat afval in de natuur wordt afgebroken en behoud van het milieu waarderen.

Record gebroken

Duikinstructeur Hans Pleij,

Bij Directeursbaai zijn twee gestripte motorgeraamtes opgedoken.

bestuurslid van de stichting en coördinator van de onderwater opruimwerkzaamheden, meldt trots dat het record van vorig jaar is gebroken met 125 duiken naar 131 afdalingen. Zo hebben drie groepen in de wateren van het Carcasbaai-schiereiland gedoken. Bij Directeursbaai zijn er twee gestripte motorgeraamtes opgedoken en zijn er tal van vislijnen doorgelicht en verzameld. “Mijn schatting is dat we ditmaal bij het schiereiland, onderwater, ongeveer 3 kuub afval hebben verzameld, wat veel minder is dan de 7 kuub van vorig jaar. Verder is er aan wal ook hard gewerkt. Zo heeft de groep die aan de kerk is verbonden die in het oude koetshuis gevestigd is (de oude Baya Beach Club), met inzet van veel vrijwilligers en materieel, behoorlijk wat afval verzameld. Even sloeg de fantasie op hol toen een groep op land, geschrokken een vondst van botten had gedaan. Bij nadere inspectie bleken het hondenresten te zijn. In totaal zijn er toch ook

weer acht hondenresten aangetroffen op het Carcasbaai-schiereiland”, aldus Pleij. De stranden waar de opruimwerkzaamheden plaatsvonden, zijn: Caracasbaai, Directeursbaai, Jeremi, Klein Curaçao, Lagun, Marie Pampoen. De opruimwerkzaamheden op land werden bij Brievengat (omgeving Sentro Deportivo Kòrsou), Boca St. Michiel (omgeving Kaya Virtut), Hato (omgeving Grotten van Hato), Jan Thiel (Mirador), Matancia (omgeving Kaya Akoerio), Otrobanda (omgeving Meerpapier en Curom), Piscadera (ingang van de haven), Weg naar Playa Kanoa, Saliña (mangroven, omgeving Fokkerweg, Albert Schweitzer College en omgeving Kamin-da Saliña), Scherpenheuvel (Kaya Mila, Kaya Cinthia) en Vredenberg (omgeving SUBT-stadion). In zee werd het afval opgedoken bij: Boca St. Michiel, Caracasbaai-schiereiland (Tug Boat), Directeursbaai, Jeremi, Lagun, Marie Pampoen, Pietermaai en het binnenwater van Sea Aquarium.

Er wordt hard gewerkt aan de berm van de Corrieweg.

De vrijwilligers nemen even een pauze voor de groepsfoto.

Draaginsigne Nobelprijs voor de Vrede

Bijzondere onderscheiding veteranen

WILLEMSTAD — De Curaçaose Veteranendag heeft dit jaar een bijzonder tintje, omdat er een speciale onderscheiding, het draaginsigne Nobelprijs voor de Vrede, zal worden uitgereikt aan twee leden van de Veteranen Vereniging Curaçao.

Het draaginsigne Nobelprijs VN-militairen is bij Ministerieel Besluit van 16 februari jl. ingesteld. Het is toe te kennen aan (oud-)militairen die tussen 1956 en 1988 minstens dertig dagen aaneengesloten door Defensie in het buitenland zijn ingezet voor vredesafdwingende of vredeshandhavende taken van de Verenigde Naties. Voorwaarde is dat zij zich in

alle opzichten goed van hun taak hebben gekweten. Het draaginsigne Nobelprijs VN-militairen wordt eenmalig (postuum) toegekend. Deze onderscheiding wordt ook uitgereikt aan een op Aruba woonachtige veteraan. Op Curaçao organiseert de Veteranen Vereniging Curaçao sinds 2010 de Veteranendag, in samenwerking met de Koninklijke Marine.

Dit jaar wordt het evenement aanstaande vrijdag gehouden op Marinebasis Parera. De Veteranendag in Den Haag is inmiddels uitgegroeid tot een nationaal evenement, waar dit jaar meer dan 97.000 bezoekers op afkwamen. Op Curaçao wonen ongeveer tachtig veteranen. Zij zijn zeer divers van achtergrond en leeftijd. De oudste zijn net na de Tweede Wereldoorlog ingezet in Nederland-Indië, de jongste zijn zojuist teruggekeerd van hun missie in Afghanistan. Hiertussen zitten tal van

grotere en kleinere missies, zoals Nederlands Nieuw-Guinea, Korea, Libanon, Bosnië, Cambodja of Irak. De meeste veteranen op Curaçao hebben gediend bij de Koninklijke Marine, maar er zijn ook veteranen van de Koninklijke Landmacht en Koninklijke Luchtmacht. Ongeveer een kwart van de veteranen op Curaçao is van Curaçaose afkomst en de meeste anderen wonen ook al jaren op Curaçao. Eenmaal per jaar wordt er op Veteranendag openlijk waardering getoond voor hun inzet.

Fundashon pa Konsumidó

Grote prijsverschillen groenten en fruit op Curaçao

WILLEMSTAD — Vreugdenhil Supermarkt verkoopt fruit en groenten tegen de voordeligste prijzen in vergelijking met andere supermarkten op het eiland. Dat blijkt uit de prijsvergelijking van Fundashon pa Konsumidó van 51 verschillende soorten groenten en fruit.

Zo zijn producten als bakbanan, tomaat uit Venezuela, groene paprika, peer, rode appel en sinasappel uit de Verenigde Staten het goedkoopst bij Vreugdenhil. Best Buy op Saliña eindigde op de tweede plaats, gevolgd door Mangusa Hypermarket en Arti's, die samen de derde plaats delen voor goedkoopste supermarkt

voor groenten en fruit. Het beste fruit- en groentenassortiment is verkrijgbaar bij Mangusa Hypermarket. Van de 51 producten waar de consumentenstichting de prijzen van vergeleek, heeft Mangusa Hypermarket er 32 in de schappen. Mangusa Rio Canario en Bon Bini Supermarkt eindigden geza-

menlijk op de tweede plaats met 31 producten. Arco Iris Supermarket, Esperamos Supermarket en Centrum Mahaai eindigden alle drie op de derde plaats met 30 producten in de schappen. De opmerkelijkste prijsverschillen trof de consumentenstichting aan bij Albert Heijn, die vaak duurder is. Een kilo pruimen kost 5,58 gulden bij Centrum Piscadera en bij Albert Heijn 20,44 gulden per kilo. Kiwi kost 3,80 gulden bij Arti's en bij Albert Heijn 13,66 gulden.

Aan de andere kant trof de consumentenstichting ook producten aan die goedkoper zijn bij de Nederlandse franchise-onderneming. Zo kost broccoli bij Albert Heijn 7,99 gulden per kilo, terwijl het bij Bonam Minimarket 15,50 gulden per kilo kost. Volgens Fundashon pa Konsumidó is het bekend dat Albert Heijn veel producten uit Europa importeert. Dit kan de reden zijn waarom de prijzen van Albert Heijn veel hoger liggen dan bij de andere supermarkten, die producten uit

onder andere de Verenigde Staten, Venezuela, Panama en China importeren. In het prijsvergelijkingsonderzoek heeft Fundashon pa Konsumidó de prijs van 51 soorten groenten en fruit vergeleken, waaronder zoete aardappel, cassave, mais, limoen, pompoen, mango en druiven. De prijsvergelijking werd in samenwerking met het ministerie van Economische Ontwikkeling uitgevoerd en vond plaats in de periode van 28 augustus tot en met 8 september.

hiervan voor het toerisme en het trauma waarmee de werknemers van de juwelierszaak te kampen hebben gekregen. “De verdachten hielden geen rekening met de gevolgen van hun handelingen maar waren enkel geïnteresseerd in hun eigen financieel gewin”, aldus de officier. De rechter zal zich over deze zaak buigen en zal op 30 september een uitspraak doen. De zaak tegen één van hen, de 24-jarige Rionel H. werd aangehouden en zal op 18 november worden voortgezet.

Oppositie wil openbare Statenvergadering over volksgezondheid

WILLEMSTAD — Oppositiepartijen PAR, MAN en onafhankelijk Statenlid Omayra Leeflang willen een openbare Statenvergadering over de ontwikkelingen binnen de volksgezondheid en de stand van zaken rond de bouw van het nieuwe ziekenhuis. Het verzoek daartoe hebben de partijen naar de Statenvoorzitter gestuurd.

Volgens de parlementariërs zijn er zorgwekkende ontwikkelingen gaande binnen de volksgezondheid. Ook bekritisieren ze het gebrek aan informatie over de voortgang van het nieuwe ziekenhuis in Otrobanda. In de vergadering van de Centrale Commissie op 18 mei heeft het parlement met minister van Gezondheid Ben Whiteman (PS) gesproken over voortgezet.

ken over onder meer de bouw van het ziekenhuis. Desondanks zien de oppositiepartijen geen vooruitgang. In een openbare Statenvergadering met de minister hopen ze op meer uitleg bijvoorbeeld over de lange wachttijden bij medisch specialisten. Het gebrek aan voldoende medisch specialisten is volgens hen een groot probleem waarvoor de overheid geen oplossing heeft. Ook is er volgens hen geen preventiebeleid voor de verlaging van de zorgkosten en ter voorkoming van ziektes. Daarnaast zijn de parlementariërs verbijsterd over het nieuws dat Fundashon Prevension, het centrum dat vrouwen screent op borst- en baarmoederhalskanker, moet sluiten omdat de beloofde overheidssubsidie niet over de brug is gekomen.

Ombudsman stuurt Wet Integriteitskamer naar Constitutioneel Hof

PHILIPSBURG — Het veelbesproken landsbesluit voor de oprichting van een Integriteitskamer is vrijdag, precies een maand nadat het door het parlement werd aangenomen, op een nieuwe horde gestuit toen Ombudsman Nilda Arduin ‘na zorgvuldige overweging’ de wet voor herziening naar het Constitutionele Hof doorstuurde.

Minister van Justitie Dennis Richardson stelde desgevraagd tegenover *The Daily Herald* dat de Ombudsman ook een rol heeft in het wetgevingsproces en dat de toetsing door het Constitutionele Hof, de enige instantie van haar soort in het Koninkrijk, het proces om de wet te publiceren en uit te voeren ‘ongetwijfeld zal vertragen’. Naar de mening van de Om-

budsman biedt de huidige formulering van het wetsontwerp ‘onvoldoende waarborgen voor de rechtsbescherming’ van ingezetenen. “Alhoewel de Ombudsman het idee van een wet die probeert de integriteit van de overheid te regelen, steunt en toeuicht, is het tegelijkertijd onaanvaardbaar dat diezelfde wet de grondwettelijke rechten van ingeze-

tenen met voeten treedt”, aldus het Bureau van de Ombudsman in een persverklaring. Dit wetsontwerp verplicht derden, die geen partij zijn in het onderzoek, om met de Integriteitskamer mee te werken. Dit was voor de Ombudsman aanleiding om te stellen dat ‘bepaalde facetten van de wet op de integriteit moeten worden getoetst aan de Staatsregeling’.

Bevoegdheden
De Integriteitskamer heeft ‘verreikende bevoegdheden’ gekregen om haar taken effectief uit te kunnen voeren, zoals onder andere de on-

derzoeksbevoegdheid om te bepalen of er sprake is van een misdrijf, de uitgifte van boetes en zelfs het opleggen van gevangenisstraf.

“Dergelijke zaken worden geregeld door het strafrecht. De toekenning van deze bevoegdheden via een administratieve landsverordening, zonder voldoende te voorzien in de door de Staatsregeling vereiste waarborgen, moet door het Constitutionele Hof worden beoordeeld. Anders ga je tornen aan de duidelijk scheidslijnen die behoren te bestaan tussen bestuurlijke en strafrechtelijke autoriteit”, stelt de Ombudsman.

Woningbrand veroorzaakt veel rookoverlast

PHILIPSBURG — Een brand veroorzaakte zaterdagmiddag schade aan een houten huis naast een autowasbedrijf op St. Maarten. Er was tijdens de brand niemand aanwezig en het was niet mogelijk om na te gaan om hoeveel bewoners het precies gaat. Politiewoordvoerder Ricardo Henson meldde gisteren in een persbericht dat personeel van de politie, de brandweer en de ambulancedienst zaterdag rond één uur met de bluswerkzaamheden waren begonnen en dat er sprake was van veel rookontwikkeling. Personeel van nutsbedrijf Gebe, dat ter plekke aanwezig was, schakelde de stroom uit. Het verkeer in de omgeving werd omgeleid zodat de hulpdiensten hun werk konden uitvoeren. Zodra de brand was geblust, werden de wegen weer heropend. Volgens Henson was de oorzaak van de brand nog onduidelijk.

Consumenten mondiger maken

Hans Evers en Celia Fernandes Pedra blikken terug op 3 jaar Unkobon

KRALENDIJK — Samen stonden ze aan de wieg van de Bonairiaanse consumentenorganisatie, maar onlangs maakte Hans Evers bekend terug te treden als directeur van Unkobon. Zijn vrouw Celia Fernandes Pedra stopt als voorzitter van de Raad van Toezicht. Hoe kijken ze terug op de afgelopen drie jaar?

Ze zijn beiden gepensioneerd, Celia Fernandes Pedra en haar man Hans Evers. Toch maakten ze de afgelopen jaren flinke werkdagen. “En zeker Hans”, zegt Celia. “Hij werkte zo’n acht uur per dag. Hij is de doener. Ik ben de denker.” Betaling was er niet. Alles ging op vrijwillige basis. En het begon allemaal toen Celia in 2011 werd gevraagd om zitting te nemen in het bestuur van de Tienda pa Konsumidó, een al bestaande consumentenorganisatie op Bonaire. “Ik liep al lang rond met het idee om na mijn pensioen iets te doen voor consumenten. Maar dan wel in een onafhankelijke organisatie, los van de overheid. Mijn benoeming bij de Tienda ging op het laatste moment niet door. Eerst was ik boos. Toen zei Hans: Maar dan gaan we toch écht een onafhankelijke bond oprichten?” Het plan lag er nauwelijks of ze gingen samen langs bij de Consumentenbond in Nederland. Hans: “Ik vroeg ze wat ze zouden gaan doen voor de consument op Bonaire, immers Bonaire hoorde nu ook bij Nederland. Ze waren eerlijk over: daar hadden ze nog nooit over nagedacht.” Terwijl het juist hier zo nodig

Hans Evers en Celia Fernandes Pedra

was. “De bescherming van de consument vertoont enorme hiaten ten opzichte van Nederland. Klachtenprocedures zijn bij veel bedrijven en instellingen op Bonaire nog niet in orde. Veel inwoners zijn bovendien niet bekend met zoiets als een klachtenprocedure. Die moeten daarin begeleid worden.” Maar, zegt Hans op de porch van zijn huis dat de afgelopen jaren tevens dienst deed als kantoor voor Unkobon, ‘voor een consumentenbond in Nederland is het ook lastig om belangen te behartigen voor mensen 8000 kilometer verderop’. “De wetgeving is hier anders, we spreken een andere taal. Daar komt bij, we hebben een ander startpunt. Bonaire staat aan het begin, in Nederland heeft men al jarenlange ervaring.”

Toch kregen ze ruimhartige steun toegezegd en konden ze de statuten van de Nederlandse consumentenbond overnemen en aanpassen naar de Bonairiaanse situatie.

Luis in de pels
Na de oprichtingsvergadering eind september, werd de vereniging op 2 november 2012 definitief bij de notaris vastgelegd. Nog diezelfde dag begon het werk. “Meteen ging er een brief naar WEB de deur uit.”

Waarom WEB? Het Water- en Energiebedrijf Bonaire had in oktober 2012 aangekondigd de tarieven voor elektriciteit met terugwerkende kracht fors te verhogen. In de rekeningen die klanten die maand in de bus

hadden gekregen was dat hoge tarief al doorgevoerd. “Dat kan helemaal niet!” Celia kan nog boos worden als ze terugdenkt aan het antwoord dat Unkobon kreeg van de WEB-directie: “Die vroeg begrip voor de financiële situatie van WEB. Ja hallo! Het volk had genoeg te verduren.”

Unkobon had als vereniging nog geen cent in kas, maar besloot toch een kort geding tegen WEB aan te spannen. De consumentenorganisatie werd in het gelijk gesteld. De rechter bepaalde dat de partijen met elkaar om de tafel moesten. “Op dat moment werden wij erkend als vertegenwoordiger van de consument.” Bij WEB was een nieuwe directie aangetreden; de ge-

sprekken leidden tot een convenant. Er zou een bedrag worden terugbetaald aan de consument, daarnaast zou onder meer het afsluitbeleid worden aangepast.

Hans en Celia: “Dergelijke afspraken kun je maken om de tafel, maar het vraagt een omslag in het bedrijf. Veranderingen gaan niet van de ene op de andere dag. Als Unkobon moet je blijven duwen. Dát is het belang van een consumentenorganisatie. De luis in de pels zijn.”

Vrijwilligersorganisatie
In het korte bestaan van Unkobon kregen verscheidene bedrijven en instellingen met de consumentenorganisatie te maken. Er werden enquêtes gehouden onder klanten van onder meer Telbo, UTS, Digicel en Selibon. “Daar kwam niet alleen lof uit, ook kritiek. Het ene bedrijf zegt ‘dank, daar gaan we mee aan de slag’, het andere reageert boos.” Mede dankzij Unkobon kwam er ook een einde aan de torenhoge rente die sommige winkels vroegen bij kopen op krediet. “In Nederland is daarvoor een wettelijk maximumtarief vastgesteld. Hier rezen de rentepercentages de pan uit. Bij sommige winkels tot wel 60 procent! En wie raak je daarmee het meest? Juist, de minima. Want dat zijn de mensen die niet in één keer een groot bedrag kunnen ophoesten, en dus hun televisie of koelkast op afbetaling kopen. Uiteindelijk is er ook voor Bonaire een wettelijk maximum gekomen, dat is nu 24 procent.” Unkobon is een vrijwilli-

gersorganisatie. Dat maakt, zegt Celia, dat je ook keuzes moet maken: “We kunnen niet alles aanpakken. We wilden ons in die beginfase vooral richten op water en elektriciteit, financiën en de producten van eerste levensbehoefte. Ook moest er een onderzoek komen naar het bestaansminimum op Bonaire.”

Bon Kompra
Unkobon heeft zich de afgelopen jaren flink geprofileerd. De vereniging trok aan bel toen supermarkten de afschaffing van de ABB niet of nauwelijks aan de klanten doorberekenden. Zoals Unkobon zich ook inspande toen de instelling voor maximumprijzen op producten voor eerste levensbehoefte plotseling leidde tot lege schappen in de winkels. “Maar het grote probleem van Bonaire”, zegt Celia, “is het probleem van de consolidatie. Afspraken en procedures worden niet geformaliseerd. Niks is duurzaam, altijd moet je weer bij nul beginnen. Zo hadden we in een werkgroep, met vertegenwoordigers van de overheid en de supermarkten, afspraken gemaakt om lege schappen te voorkomen, Bon Kompra. In overleg hadden we een ‘mandje met 36 basisproducten’ samengesteld, iedere supermarkt zou ten minste één merk van die 36 producten verkopen onder de maximaal vastgestelde prijs. Klanten konden in de winkels met behulp van gele kaartjes zien om welke producten het ging. Die lijst van 36 producten zou in de loop van de tijd worden uitgebreid, ook naar non-food

en zelfs naar bouwmarkten. Maar nu de oude regering weg is, bestaat ook de werkgroep niet meer. En krijgt Bon Kompra vooralsnog geen vervolg.”

400 leden
Hoewel Unkobon onafhankelijk wil blijven van de lokale overheid, heeft Hans wel een beroep gedaan op de Rijksoverheid: “Het is veel werk. Ik had er een dagtaak aan. Dat kun je niet doen als je daarnaast een baan hebt. Vrijwilligers houd je niet vast. Maar een organisatie als Unkobon is echt nodig op Bonaire. Het is de taak van een consumentenbond om mensen bewust te maken van hun rechten. Om dat goed te doen, is geld nodig. Maar Economische Zaken geeft vooralsnog nul op het rekest.”

Na drie jaar treden ze nu beiden terug. Hans gelooft ‘dat anderen het werk ook kunnen’. Celia vindt het moeilijker om Unkobon los te laten. “Het is nu aan de Bondsraad om te bepalen hoe het verder gaat, maar ik zou het heel erg vinden als het valt. Eén van onze doelen was: mensen mondiger maken. Dat leek te lukken, Unkobon heeft 400 leden. Bonairianen durven vaak niet te klagen, of op te komen voor hun recht. Uit angst voor represailles. Daarom is een vereniging zo belangrijk.” Hans: “Als één iemand schreeuwt is het makkelijk om represailles te nemen; maar als 400 mensen roepen dat iets niet in orde is, wordt dat lastiger. Juist door procedures vast te leggen, verklein je de speelruimte van politici en voorkom je willekeur.”

Vierde editie Walk for the Cure

Sponsorloop voor kankerfonds

WILLEMSTAD — De CIBC FirstCaribbean International Bank organiseert op 17 oktober haar jaarlijkse wandeltocht voor het kankerfonds. Het is inmiddels de vierde keer dat het evenement plaatsvindt. Meer dan 10.000 fanatiekelingen uit zeventien landen in het Caribisch gebied, waar de bank vestigingen heeft, zullen deelnemen aan de sponsorloop voor het goede doel. De opbrengsten komen ten goede aan het Prinses Wilhelmina Fonds (PWF).

In de afgelopen drie jaar bracht The Walk for the Cure ongeveer 330.000 dollar op. Met de opbrengst worden er middelen aangeschaft om kankerpatiënten te behandelen, educatieve programma’s opgezet om de bewustwording in de regio te vergroten en een bijdrage geleverd aan de ondersteuning van noodzakelijke zorg. De bank heeft twee maanden voor het event al 110.000 dollar ingezameld en streeft naar een opbrengst van nog eens 300.000 dollar. Medevoorzitters van de vierde editie van de sponsorloop, Trevor Torzsas en Mark St. Hill,

zijn verheugd over de fondsenwerving. “We zijn trots op de inspanning van de werknemers en de steun vanuit het bedrijfsleven.” Torzsas voegt hieraan toe dat ze nu al een enorme voorsprong hebben in vergelijking tot vorig jaar, waardoor ze dit jaar een nog groter verschil kunnen maken. “We zien nu al fantastische prestaties en dit met nog een maand te gaan”, aldus Torzsas. Op Curaçao is er ook een voorsprong op de fondsenwerving in vergelijking tot

de vorige editie, zo meldt Lysaira Ortela, marketingmanager van CIBC FirstCaribbean Curaçao. In maart werd er in aanloop naar de wandelmars een high tea georganiseerd. The Walk for the Cure High Tea stond in het teken van de Internationale Dag van de Vrouw. “We hopen dat de gemeenschap ook dit jaar ons initiatief omarmt, zodat we het tot een groot succes kunnen maken om het waardevolle werk van het PWF te ondersteunen.”

Bredanaars zetten Kleine Werf op zijn kop

De Bredanaars Naffz, Dannie en Hardwell waren vrijdagavond heer en meester op de Kleine Werf. De sets van de drie dj’s gingen van groot en groter naar grootst. De Bredase dj/producer Naffz (Naftali Likumahuwa) draaide van elf uur ’s avonds tot middernacht. Hij is een gevestigde naam in de Nederlandse clubscene en bekend van het eclectische genre. Met dansbare muziek, een mix van moombathon (electrohouse op het tempo van reggaeton), kudu (een muziekstijl die oorspronkelijk uit Angola komt), Nederlandstalige hiphop en Top 40 hits zorgde hij voor het perfecte voorprogramma. Zijn remixen zijn vaak beter dan de originele nummers. Echt! Danseressen onder de bodypaint in string en met ‘epau-

letten’ van lichtjes moesten de show sexier maken. Zij tipten niet aan de honderden toetters die de hele avond intens genoten van de muziek en dat dansend met gesloten ogen en de handen in de lucht uitten. Bij Dannie (Daan Romers) ging het publiek, dat na middernacht nog groeide, nog harder los op de muziek. “Curaçao, are you ready for the number one dj?”, gilt hij als zijn set, die een grote opwarmexercitie voor Hardwell was, ten einde is. De spanning stijgt, meer mensen naderen het podium, de muziek zwelt aan, het publiek roept zijn naam, het aftellen begint. Vuurwerksterretjes fonkelen tot ze uitdoven. De messias van EDM is op aarde neerge-daald. Met indrukwekkende visuals zorgt hij ook voor een

spektakel voor het oog. Game animaties verschijnen op het scherm zoals een kat die uit zijn ogen met laserstralen objecten neerhaalt. Nummers van zijn album ‘United we are’ komen voorbij zoals ‘Survivors’ en ‘Follow Me’, maar ook ‘One last time’ van Ariana Grande, Calvin Harris met ‘How deep is your love’ en remixen van Coldplay’s ‘Sky full of stars’ en ‘Seven Nation Army’ van The White Stripes. Alles bij Hardwell is beter en grootster opgezet dan bij zijn voorgangers. Door technische problemen stopt de muziek, een kleine ergernis die gauw is vergeten als hij het trapnummer ‘No Type’ van Rae Srem-mur inzet. Hardwell eindigde vorig jaar het concert met een ode aan Curaçao, maar ook als een knipoog naar zijn ‘muzi-

kale roots’. Op zijn veertiende begon hij zijn dj-carrière met bubbeling beats en hiphop. De laatste vijftien minuten van zijn set gisteren werden weer opgedragen aan de muziekcultuur van zijn ‘tweede huis’ Curaçao. Het land dat hij al tien jaar bezoekt om vakantie te vieren. Nummers als ‘Chick bolle bolle’ van dj Iski, ‘Donkey Kong’ van weer Iski en Dongo, ‘Hele meneer’ van Adje en dancehall nummers als ‘Wine and kotch’ van J. Capri en Charly Black, maken het laatste kwartier het meest memorabele van het concert. De missie om Curaçao als een internationale dance locatie op de kaart te zetten is een stap dichterbij gekomen met dit concert van Hardwell.

Nelly Rosa

Tsipras krijgt opnieuw vertrouwen van kiezer

Syriza-leider Alexis Tsipras (l) vierde gisteravond met de leider van Onafhankelijke Grieken (ANEL), Panos Kamenos, de verkiezingsoverwinning.

ATHENE — Syriza is opnieuw de grootste partij van Griekenland. Leider Alexis Tsipras eiste gisteren de overwinning op bij de verkiezingen. Hij zei daarbij dat zijn linkse partij een duidelijk vierjarig mandaat heeft gekregen van de kiezers.

Syriza kreeg de steun van 35,47 procent van de kiezers, na het tellen van ruim 99 procent van de stemmen. De conservatieve partij Nieuwe Democratie (ND) volgt met 28,09 procent. Hun leider, Evangelos Meimarakis, erkende gisteravond de verkiezingen te hebben verloren. Bij de huidige stand krijgt Syriza 145 van de 300 zetels in het parlement, ND 75. Gebaseerd op de huidige tussentijdse stand is er een opkomst van 56,5 procent. In januari, toen Tsipras ook won, was dat 63,6 procent. Sprekend tot een juichende menigte op een centraal plein in Athene zei een stralende Tsipras dat hij rechtvaardiging voelde. Hij trad

vroeg maand af als premier en schreef nieuwe verkiezingen uit omdat hij niet meer genoeg steun had. “In het Europa van vandaag staan Griekenland en het Griekse volk synoniem voor weerstand en waardigheid, en deze strijd zal samen worden voortgezet voor nog eens vier jaar”, zei Tsipras. “We hebben moeilijke tijden in het vooruitzicht, maar we staan ook op vaste grond”, voegde hij eraan toe. De voorman van de Onafhankelijke Grieken heeft gisteren gezegd dat zijn partij bereid is om samen met Syriza een meerderheid te vormen in het parlement. Zijn partij haalde bijna 4 procent van de stemmen, wat goed is voor tien zetels. “Vanaf morgen zullen we een regering vormen, met Alexis Tsipras als minister-president”, zo zei Panos Kamenos van de Onafhankelijke Grieken, een rechtse partij.

Felicities en teleurstelling
De Franse president Fran-

çois Hollande noemde de overwinning van Syriza een ‘belangrijk succes’, zowel voor Griekenland als voor Europa. “Het is een belangrijk succes voor Europa, dat moet luisteren naar de boodschap van de Grieken.”

Voorzitter van de eurogroep Jeroen Dijsselbloem heeft Syriza en partijleider Tsipras gisteravond gefeliciteerd met de verkiezingsoverwinning. “Ik kijk nu vooruit naar de snelle vorming van een nieuwe regering met een sterk mandaat om de hervormingen in Griekenland voort te zetten.”

Dijsselbloem zegt weer nauw met een nieuwe Griekse regering samen te willen werken en door te willen gaan met Griekenland te steunen met zijn ‘ambitieuze hervormingsinspanningen’. België is teleurgesteld over de verkiezingsoverwinning van Tsipras. Minister van Financiën Johan Van Overtveldt zei dat hij ‘een ontgoocheld man’ is. De minister

had gehoopt op een overwinning van de conservatieve oppositiepartij Nieuwe Democratie. Dat zou beter zijn voor de bezuinigingsafspraken die Griekenland met Europa had gemaakt.

Geen tijd verliezen

De nieuwe Griekse regering heeft veel werk te doen en er is geen tijd te verliezen. Met woorden van die strekking heeft de voorzitter van de Europese Commissie Jean-Claude Juncker de Griekse premier Alexis Tsipras gefeliciteerd met zijn verkiezingswinst.

Brussel wees op het in de zomer afgesproken lenenpakket, waarin afspraken zijn gemaakt voor ingrijpende hervormingen en bezuinigingen in ruil voor miljarden. De commissie riep de nieuwe regering op zich aan het programma te verbinden ‘om de economische situatie in Griekenland aan te pakken en het land naar groei en werkgelegenheid te brengen’.

EU-overleg moet vluchtelingen crisis bezweren

BRUSSEL — Gaan alle landen van de Europese Unie verplicht vluchtelingen opvangen? Morgen moet blijken of de Europese bewindslieden verantwoordelijk voor asiel het hierover eens kunnen worden. Ze zijn dan voor de tweede keer in acht dagen bijeen in Brussel om de verplichte herverdeling van migranten te bespreken.

Vorige week maandag eindigde het overleg in verdeeldheid. Enkele Centraal- en Oost-Europese bleven zich heftig verzetten tegen een verplicht aandeel in de opvang van 120.000 vluchtelingen. Over de vrijwillige herplaatsing van 40.000 migranten vanuit Italië en Griekenland werd wel overeenstemming bereikt.

Het enige agendapunt is het recente voorstel van de Europese Commissie om 120.000 vluchtelingen uit Italië, Griekenland en Hongarije te herverdelen volgens een vaste

verdeelsleutel. Hier bleek wel een meerderheid voor te zijn, maar niet de gewenste unanimititeit. Met name Oost-Europese lidstaten verzetten zich.

Polen lijkt zijn positie echter iets te hebben gewijzigd. In mediaberichten werd maandag geopperd dat het land bereid is ‘zijn verantwoordelijkheid’ te nemen, mits de opvang vrijwillig van aard is en niet als belofte voor de toekomst wordt gezien.

Waarnemers verwachten dan ook dat de EU-landen

het wel eens gaan worden over de opvang van vluchtelingen op basis van vrijwilligheid. De kans lijkt kleiner geworden dat de verplichte opvang doorgedrukt gaat worden. Wat de zaak er niet eenvoudiger op maakt is dat Hongarije heeft aangegeven geen behoefte te hebben aan de herplaatsing van 54.000 vluchtelingen die daar verblijven. Woensdagavond komen de Europese regeringsleiders en staatshoofden bijeen. Als de asielministers morgen een akkoord bereiken, zal deze top vooral gaan over bredere migratiethema’s zoals de beveiliging van de Europese buitengrenzen. Maar ook over bijvoorbeeld de financiering van opvang in de regio en hulp aan Turkije, dat circa twee miljoen Syrische vluchtelingen herbergt.

IS-strijders keren groep steeds vaker rug toe

LONDEN — Een groeiend aantal strijders van Islamitische Staat keert de terreurbeweging de rug toe en spreekt openlijk over de beslissing om te vertrekken. Ze lopen daarmee het risico op wraakacties van leden van de extremistische beweging en gevangenisstraf in hun land van herkomst, dus de meesten duiken onder.

Onderzoekers van King’s College London traceerden 58 overlopers die zich tegen IS hebben uitgesproken, meldt de BBC vandaag. Hun getuigenissen zouden nieuwe leden kunnen ontmoedigen.

Volgens het internationale centrum voor onderzoek naar radicalisering (ICSR) van de universiteit hebben inmiddels honderden strij-

ders IS verlaten of daartoe pogingen gedaan. Tientallen zouden via Turkije zijn ontsnapt, terwijl ‘deserteurs’ die worden onderschept, dat met hun leven moeten bekopen.

ICSR gaat ervan uit dat de 58 bekentenissen ‘waarschijnlijk slechts een fractie vertegenwoordigen van de ontgoochelden, die bereid zijn over te lopen of daarmee naar buiten willen treden’.

Toestand Great Barrier Reef blijft beroerd

BRISBANE/CANBERRA — De koraalriffen voor de kust van het oosten van Australië, de Great Barrier Reef, blijven ernstig bedreigd. Om het te behouden moet er veel actie ondernomen, iets dat totnogtoe wordt nagelaten. Tot deze conclusie komt milieu-minister Steven Miles van de betrokken deelstaat, Queensland, in een vandaag gepubliceerd rapport over stand van zaken.

In de afgelopen dertig jaar is circa de helft van het rif verdwenen. Er is nog altijd circa 200.000 vierkante kilometer aan koraalriffen over, circa vijf keer de oppervlakte van Nederland, maar het Australische persbureau

AAP meldde dat het treurige rapport van Miles zorgen baart. De VN-organisatie Unesco heeft eerder dit jaar ook gemaand tot actie. Queensland heeft over een periode van vijf jaar omgerekend 63,5 miljoen euro

voor de bescherming van het rif uitgetrokken. Maar volgens schattingen van het Wereldnatuurfonds moet er twintig keer meer geld ingestopt om voortgang te boeken.

De stijging van de temperatuur en de vervuiling van het zeewater veroorzaken schade aan het rif. Zo zouden bijvoorbeeld in de landbouw in Queensland minder kunstmest en minder bestrijdingsmiddelen moeten worden gebruikt.

Emmy’s voor The Voice en Game of Thrones

LOS ANGELES — De hitserie Game of Thrones is gisteravond de grote winnaar geworden tijdens de uitreiking van de Emmy Awards. De fantasyserie, met onder anderen Carice van Houten en Michiel Huisman, sleepte een recordaantal van twaalf Emmy’s in de wacht. Dat is meer dan een serie ooit won in één jaar.

Game of Thrones was in totaal 24 keer genomineerd. De Amerikaanse serie won onder meer de prijs voor beste dramaserie, beste mannelijke bijrol in een dramaserie, de regie, het schrijfwerk en de casting. Carice van Houten was aanwezig bij de uitreiking van de Emmy’s, de meest prestigieuze televisieprijs in de Verenigde Staten.

Ook de Amerikaanse versie van The Voice won een Emmy. Het programma uit de stal van de Nederlandse tv-producent John de Mol kreeg de prestigieuze televisieprijs in de categorie talentenjachten. The Voice won de award voor het eerst in 2013. John de Mol was toen zelf aanwezig in Los Angeles.

De prijs voor beste acteur in een dramaserie ging naar Joh Hamm uit Mad Men. Viola Davis kreeg de prijs voor beste actrice in een dramaserie voor haar rol in How to Get Away With Murder. Davis is de eerste zwarte vrouw die een Emmy won in deze

Vlnr. acteurs Sophie Turner, Gwendoline Christie, Maisie Williams, Nikolaj Coster-Waldau, Carice van Houten, writer/director David Benioff; acteurs Peter Dinklage, Conleth Hill, writer/director D.B. Weiss, actrice Lena Headey, director David Nutter; acteurs John Bradley en Alfie Allen, winnaars van de award voor beste dramaserie voor de ‘Game of Thrones’.

categorie. De serie Veep werd bekroond tot de beste komedieserie. Julia Louis-Dreyfus won voor de vierde keer een Emmy voor beste actrice in

een komedieserie voor haar rol in de serie over de Amerikaanse vicepresident. De award voor beste acteur in een komedieserie ging naar Jeffrey Tambor uit Transpa-

rent. Ook The Daily Show viel in de prijzen. Jon Stewart presenteerde vorige maand voor het laatst de satirische talkshow. Het programma

werd uitgeroepen tot beste talkshow en kreeg verder een prijs voor onder meer de regie. De Emmy’s werden dit jaar voor de 67e keer uitgereikt.

Jongeman uit Thalys niet vervolgd

ROTTERDAM — De jongeman die zich vrijdag had verschanst in een wc van de Thalys op Rotterdam CS, wordt niet vervolgd. Hij rende die ochtend vlak voor vertrek de Thalys binnen, die vanuit Rotterdam naar Parijs zou vertrekken.

De jongeman wordt niet meer verdacht van een strafbaar feit dat rechtvaardigt hem langer in voorarrest te houden. wordt wel in vreemdelingenbewaring geplaatst, aldus het Openbaar Ministerie (OM). Een arrestatieteam haalde hem uit het toilet, nadat hij niet had gereageerd op NS-personeel en later evenmin op een onderhandelaar van de politie. Rotterdam CS werd vrijdag vanwege dit incident voor een deel van de dag voor een groot deel ontruimd. Onderzoek, onder meer van de Explosieven Opruimingsdienst, wees uit dat de man alleen persoonlijke bezittingen bij zich had.

Volgens het OM had hij vrijdag geen legitimatie op zak. Het is gebleken dat hij onder negen verschillende identiteiten bekend is in Europese landen. “Naar alle waarschijnlijkheid gaat het om een Tunesiër die al een paar jaar een zwervend bestaan leidt in West-Europese landen”, meldt het OM. Aanvankelijk sprak de politie over een jongen van vermoedelijk zestien jaar, maar volgens het OM

is zijn werkelijke leeftijd ook nog niet achterhaald.

De Thalystreinen worden de laatste tijd extra bewaakt. Eind augustus werd bij het Franse Arras een 25-jarige Marokkaan overmeesterd in de trein van Amsterdam naar Parijs. Ook hij had zich in een toilet verstopt. Deze man was daadwerkelijk bezig met het voorbereiden van een aanslag. Medepassagiers overmeesterden de man die een kalasjnikov, pistool en mes bij zich had. Zij ontvingen een hoge Franse onderscheiding uit handen van president François Hollande. Vrijdag werd bekend dat Thalys maatregelen neemt na deze verijdelde aanslag. Zo wordt het personeel extra geschoold om abnormaal gedrag te herkennen en om met paniek- en crisissituaties om te gaan.

Een dagopvang waar hulpbehoevende kinderen worden begeleid om in de toekomst te functioneren binnen de arbeidsmarkt.

Euro

Winst

AMSTERDAM — De AEX-index in Amsterdam noteerde vandaag fors hoger. Ook elders in Europa toonden de aandelenbeurzen herstel na de flinke verliezen op vrijdag. Vorige week besloot de Federal Reserve de rente in de Verenigde Staten niet te verhogen.

Op Beursplein 5 noteerde de AEX kort na de openingsbel op Wall Street 1,1 procent hoger op 431,96 punten. De MidKap klom 0,6 procent naar 641,60 punten. De beurzen in Parijs en Londen stegen tot 0,8 procent. De DAX in Frankfurt bleef iets achter met een plusje van 0,1 procent, vooral door forse verliezen onder autofabrikanten. In Athene zakte de hoofdinde 1,2 procent, na de verkiezingsoverwinning van de linkse partij Syriza van Alexis Tsipras. Grootste stijger in de AEX was verfabrikant Akzo-Nobel met een winst van ruim 2 procent. Digitaal beveiligder Gemalto was een van de sterkste dalers met een min van 1 procent. Op de lokale markt maakte Batenburg Techniek een koerssprong van bijna 27 procent. Grootaandeelhouder VP Exploitatie (VPE) bracht een bod uit op het installatiebedrijf van 19,50 euro per aandeel. In Frankfurt kelderde Volkswagen 20 procent en leed daarmee het grootste dagverlies in zeven jaar. De euro was 1,1245 dollar waard, tegen 1,1365 dollar bij het slot van de Europese beurshandel op vrijdag. De prijs van een vat Amerikaanse olie steeg 2,6 procent tot 45,84 dollar. Een vat Brentolie kostte 1,8 procent meer op 48,31 dollar.

Tokio

In de min

TOKIO — De aandelenbeurzen in het Verre Oosten lieten vandaag overwegend verliezen zien, in navolging van de lagere slotstanden op Wall Street op vrijdag. Beleggers bleven bezorgd over de wereldwijde economie na de sombere economische vooruitzichten van de Amerikaanse Federal Reserve vorige week. De All Ordinaries in Sydney verloor 2,2 procent onder aanvoering van de Australische banken. Ook de Australische mijnbouwers kregen flinke klappen. De Kospi in Seoul zakte 1,6 procent en staakte daarmee een vierdaagse winstreeks. Zwaargewicht Samsung Electronics behoorde tot de grootste dalers op de Zuid-Koreaanse beurs met een min van 3,4 procent. In Hongkong daalde de Hang Seng-index 1,2 procent. De beurs in Shanghai was een positieve uitzondering en stond tussentijds 0,8 procent in de plus. In Tokio is de beurs tot en met woensdag gesloten vanwege nationale feestdagen.

Wall Street

Hoger

NEW YORK — De aandelenmarkten in New York zijn de handelsdag vandaag hoger begonnen. Daarmee liet ook Wall Street herstel zien na de flinke koersdalingen vrijdag, nadat de Fed donderdag besloot de rente onveranderd te laten. Later op op de dag worden cijfers bekend over de verkoop van bestaande woningen in de VS. Na een paar minuten handel noteerde de leidende Dow-Jonesindex 0,6 procent hoger op 16.480 punten. De bredere S&P 500 steeg 0,5 procent tot 1968 punten en de technologiegraadmeter Nasdaq ging 0,5 procent omhoog naar 4853 punten. De Fed gaf bij het rentebesluit aan dat de onrust die de economische ontwikkelingen in China recent veroorzaakten op de beursvloeren, ook schadelijk kan uitpakken voor de Amerikaanse economie. Daarmee wakkerde de Amerikaanse centrale bank een vrees die onder beleggers al langer leeft, verder aan. De maker van actiecamera's GoPro verloor in de eerste handelsminuten 4,6 procent, naar verluidd door de lauwe ontvangst van nieuwe producten van het bedrijf en de scherpere concurrentie.

Eurocommissaris: Interne markt werkt niet

AMSTERDAM — De interne markt in Europa functioneert niet, vooral niet als het gaat om het vrije verkeer van diensten. Dat zegt de eurocommissaris die verantwoordelijk is voor de interne markt, Elzbieta Bienkowska, vandaag in een interview in *Het Financieele Dagblad*.

Probleem is vooral dat lidstaten weinig vordering maken met het opheffen van de handelsbarrières voor diensten, stelt de Poolse. “De richtlijn voor diensten bestaat al negen jaar, maar wordt nog altijd niet toegepast. Ik denk dat elke lidstaat wel over wetgeving be-

schikt die de dienstenmarkt belemmert.” Bienkowska denkt niet dat nieuwe regelgeving helpt. “Nee. We zullen strenger moeten zijn als het gaat om invoering van bestaande afspraken. Daarom zet ik nu ook sterker in op inbreukprocedures die lidstaten

moeten dwingen om wetgeving aan te passen of te schrappen.” De Europese Commissie gebruikte dit wapen niet heel vaak. Maar volgens Bienkowska worden nu elke maand tussen de tien en vijftien zaken gestart. Hierdoor moet het ook makkelijker worden voor mensen om over de grens aan de slag te gaan. “Werknemers gaan nu soms door een hel als ze in ander EU-land hun beroep willen uitoefenen en daar stuiten

op bestaande wetgeving”, zegt ze. “Veel lidstaten hebben gereguleerde beroepen, in sommige landen gaat het om 400 tot 500 beroepen, tot aan kapsters en manicures toe. Daar zijn historische redenen voor, en hervormen doet pijn. Maar deregulering van drie, vier of vijf beroepen zou al iets betekenen voor de Europese markt.” De eurocommissaris is vandaag in Nederland voor een bezoek aan minister Henk Kamp van Economische Zaken.

Jarenlang gesjoemeld met milieuregels VS

Sterkste koersdaling VW in 7 jaar

FRANKFURT — Volkswagen verloor vandaag ruim een vijfde aan beurswaarde in Frankfurt nadat de Duitse autofabrikant toegaf jarenlang te hebben gesjoemeld met Amerikaanse milieuregels. Op het dieptepunt koerste het aandeel 22 procent lager op 126,40 euro, de laagste stand sinds eind oktober 2008. Daarmee daalde de waarde van het grootste autoconcern van Europa met circa 16 miljard euro tot iets meer dan 60 miljard euro.

De Amerikaanse milieudienst EPA maakte vrijdag bekend dat enkele honderdduizenden VW's en Audi's terug moeten naar de garage omdat ze niet voldoen aan de normen van de zogenoemde Clean Air Act. Dat kan de autobouwer op een boete komen te staan van omgerekend ruim 33.000 euro per auto waarmee geknoeid is. In totaal zou dat bedrag kunnen oplopen tot krap 16 miljard euro. Gisteren ging VW-topman Martin Winterkorn door het stof, maar of zijn excuses voldoende zijn om vrijdag herbenoemd te worden is de vraag.

Vorig jaar slonk de verkoop van het Duitse concern in de VS met 10 procent tot ruim 366.000 wagens.

Begin deze maand besliste het presidium van de Raad van Commissarissen dat de 68-jarige Winterkorn tot eind 2018 in functie mag blijven. Zijn huidige contract loopt eind 2016 af. Het milieuschandaal maakt sowieso een eind aan de ambities van de topman in de Verenigde Staten. Winterkorn

stelde zich ten doel de verkoop van VW en Audi in het land nagenoeg te verdubbelen tot 1 miljoen auto's in 2018. Vorig jaar slonk de verkoop van het Duitse concern in de VS met 10 procent tot ruim 366.000 wagens. Volkswagen wil nu de verkoop van de betreffende dieselauto's in de VS stopzetten. Premier Stephan

Weil van de deelstaat Niedersachsen, die 20 procent van de aandelen Volkswagen bezit, noemde de aantijgingen 'ernstig'. Weil stelde daarnaast dat 'elke vorm van manipulatie volstrekt onacceptabel is en geenszins gerechtvaardigd kan worden'. Mogelijk gaan de Duitse autoriteiten ook de zaak onderzoeken.

Honderden miljoenen voor leningen aan mkb

AMSTERDAM — De kredietverlening aan het midden- en kleinbedrijf heeft vandaag een flinke impuls gekregen. Meerdere partijen kwamen met het bericht geld beschikbaar te stellen voor het verstrekken van leningen.

Zo heeft de Nederlandse Investeringsinstelling (NLII) haar eerste fonds geopend, goed voor circa 1 miljard

euro aan krediet. Het geld is afkomstig van pensioenfondsen, verzekeraars en banken. De NLII is vorig jaar opge-

richt om het makkelijker te maken voor institutionele beleggers om te investeren in de Nederlandse economie. Daarnaast breidt de Europese Investeringsbank (EIB) zijn kredietverstrekking aan het mkb in Nederland verder uit. In samenwerking met de Rabobank en financieel dienstverlener DLL komt er 400 miljoen euro beschikbaar voor nieuwe leningen. De EIB verstrekt verder een nieuwe lening van 150 miljoen euro aan waterbedrijf Vitens. De EU-instelling komt samen met de Nederlandse overheid en andere

investeerders ook met een nieuw investeringsfonds voor veelbelovende startende ondernemers. Hiermee kan in totaal 90 miljoen euro in het bedrijfsleven worden gepompt, waarvan 30 miljoen euro afkomstig van het ministerie van Economische Zaken. De EIB verwacht binnenkort nog deals te sluiten voor leningen aan spoorbedrijf NS (van 200 tot 300 miljoen euro), stadsvervoerders RET, GVB en HTM (elk circa 150 miljoen) en kredietinstelling Qredits (ten minste 120 miljoen euro).

Derde windpark Noordzee draait officieel

Photo: Shutterstock

Om doelstellingen van het energieakkoord te halen, moet de komende jaren nog een groot aantal windparken worden gebouwd.

ROTTERDAM — Windpark Luchterduinen in de Noordzee is vandaag officieel in gebruik genomen. Het windpark staat 23 kilometer voor de kust van Zandvoort en Noordwijk en is het derde windpark in de Nederlandse Noordzee.

Luchterduinen telt 43 windmolens, met een totaal vermogen van 129 megawatt. Daarmee kunnen rond de 150.000 huishoudens van stroom worden voorzien. Het park, waarmee een totale investering is gemoeid van 450 miljoen euro, is eigendom van het Rotterdamse energiebedrijf Eneco en het Japanse Mitsubishi. In de Nederlandse Noordzee

stonden al twee windparken, die in 2007 en 2008 officieel operationeel werden: Offshore Windpark Egmond aan Zee (Nuon/Shell, 108 megawatt) en Prinses Amaliawindpark (Eneco, 120 megawatt). Met Luchterduinen neemt de totale Nederlandse windenergiecapaciteit (molens in zee en op land) met 5 procent toe, zegt Eneco. Om doelstellingen van het energieakkoord te halen, moeten de komende jaren nog een groot aantal windparken worden gebouwd. De doelstelling van dit in 2013 tot stand gekomen akkoord tussen overheid en organisaties is 14 procent duurzame energie in 2020 en 16 procent in 2023.

Intertrust naar de beurs

AMSTERDAM — De Nederlandse financiële dienstverlener Intertrust gaat naar de beurs. Dat werd vandaag bekendgemaakt. Het beursdebuut moet circa 475 miljoen euro opbrengen, geld dat Intertrust onder meer zal gebruiken om schulden af te lossen. Investeringsmaatschappij Blackstone kreeg Intertrust in december 2012 in handen. Onder meer Deutsche Bank en UBS Group begeleiden de beursgang. Eind vorig jaar werd een gang naar de

beurs nog uitgesteld, vanwege onrust op de financiële markten. Blackstone bezit circa 74 procent van Intertrust, de resterende aandelen zijn op dit moment in handen van 165 werknemers en leden van het bestuur. Het in Amsterdam gevestigde bedrijf verleent financiële diensten aan durfkapitalisten, vermogende personen en bedrijven. Er werken wereldwijd ongeveer 1600 werknemers bij Intertrust, dat in 26 landen actief is.

‘Ruimte voor snijden in fossiele subsidies’

PARIJS — Grote landen hebben nog volop ruimte om verder te snijden in de subsidies voor fossiele brandstoffen, zoals olie, gas en kolen om daarmee de luchtvervuiling aan te pakken. Dat meldde de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) vandaag. Volgens de OESO zijn de subsidies door grote economieën voor fossiele brandstoffen de afgelopen jaren reeds gedaald en lagen die vorig jaar tussen de 160 en 200 miljard dollar. Er is echter nog meer dan vol-

doende ruimte om verder te snijden om zo luchtvervuiling te bestrijden, geld te besparen en de overgang naar duurzame energie te stimuleren, stelde secretaris-generaal Angel Gurría van de OESO in het rapport. De daling van de olieprijs maakt het volgens de organisatie makkelijker om te snijden in de fossiele subsidies. De Verenigde Naties houden later dit jaar in Parijs een topovereenkomst over het aanpakken van klimaatverandering.

Facts & Figures

door Willem-Jan Paardekooper

Mevrouw Yellen heeft gesproken

Waar iedereen naar uitgekeken heeft, ligt alweer achter ons. Mevrouw Yellen heeft donderdag bekendgemaakt dat de rente voorlopig nog op 0 procent blijft staan. De voornaamste reden is dat er geen inflatie is en dat de wereld economie nog niet sterk genoeg is. De eerste reacties waren positief voor de beurzen, maar binnen een uur nadat de bekendmaking was geweest doken de indexen alweer in de min. Vrijdag was er een grote optie-expiratie, wat nog eens voor extra druk op de beurzen zorgde. De winsten van het begin van de week smolten als sneeuw voor de zon weg. De Dow-Jones en de S&P 500 moesten beide voor de week terug. De Nasdaq kon een kleine winst van 0,1 procent boeken voor de week.

Waar de handelaren van schrokken is dat de Fed blijkbaar niet alleen kijkt wat goed is voor Amerika, maar mee laat wegen hoe het met de rest van de wereld gaat. Dat is eigenlijk niet waar de Fed voor moet zorgen. Wij hadden liever een verhoging van 0,25 procent gezien, zodat de Fed weer wat had om de markten te stimuleren. Maar de Fed dacht daar dus duidelijk anders over. In de afgelopen paar maanden waren wij al ongerust over de Chinese markt en dat blijkt nu de doorslag te zijn gegeven om de rente onveranderd te houden. De onrust in China is nog steeds niet weg en zal nog wel wat langer blijven. De Chinese overheid doet er alles aan om de beurs daar niet te laten crashen. Dit doen ze door in de middag aandelen te kopen en zorgen door die aankopen dat de index in de plus sluit. Hiermee hopen ze te bereiken dat er weer vertrouwen in de markten komt. Maar zodra ze een dag niet kopen, zien we de indexen fors dalen. Dus de vraag is er, hoe lang houden ze dat vol? Nu de Fed niet verlaagd heeft, rijst de vraag: wanneer dan wel? We zijn dus eigenlijk weer terug bij af. Geen duidelijkheid voor de nabije toekomst. Zoals we vorige week al schreven, de beurzen hebben een hekel aan onduidelijkheid. De beweeglijkheid van de beurzen zal dan ook voorlopig nog niet afnemen. De komende week komen er weer een aantal macro-economische cijfers naar buiten, die de beurzen kunnen beïnvloeden. Ook spreken er een aantal Fed-leden. Maar wat ons een voorsprong geeft boven dit alles is de olieprijs. In de afgelopen paar weken hebben we gezien dat als de prijs van olie stijgt, de beurzen ook stijgen. Omgekeerd geldt dat ook. Dus wij concentreren ons voor een groot deel op de prijs van een vat olie. Volgens verschillende handelaren ligt de bodem rond de 44 dollar. Vanuit daar kan de olieprijs zich bewegen richting de 47,50 dollar. Mochten we daar doorheen breken, dan ligt de weg open naar 50 dollar. Duiken we echter onder de 44 dollar, dan is de eerste bodem pas op 40 dollar en dan 35 dollar. Deze niveaus zullen alleen gehaald worden als er iets raars in de wereld gebeurt. We kijken eerder omhoog, dan omlaag. Dat komt omdat er steeds minder olievelen actief zijn in Amerika. Deze velden sluiten, omdat de prijs van een vat olie zo laag is. Dus komt er minder olie op de markten. Dat zal een steun in de rug zijn voor de olieprijs, maar ook voor de beurzen. Maar voor de korte termijn verwachten we dat de S&P 500 terug kan vallen naar 1867. Vrijdag sloten we op 1958,03. U begrijpt dat we dan ook nog voorzichtig zijn op de beurzen. Vrijdag voordat de beurzen opengingen hadden we nog contact met een handelaar en die verwoordde het mooi. Zijn spreuk was: “Bezig van de zaak, einde van het vermaak.”

Heeft u vragen hierover, of wilt u uw vraag in de krant beantwoord zien, stuurt u ons dan een e-mail via onze website. www.kaatvermogensbeheer.com. Telefoonnummer 736-2444.

NEW YORK				AMSTERDAM			
	21-Sep				21-Sep		
DOW JONES	19580.03	1.01%		AEX	434.17	1.55%	
S&P 500 INDEX	1977.37	0.96%		ARCELORMITTAL	5.84	-1.82%	
NASDAQ	4873.25	0.96%		ARGON NV	5.10	0.37%	
AMAZON.COM INC.	540.12	1.45%		ARLO NV	17.73	2.15%	
APPLE INC.	114.61	1.00%		ARZO NOBEL	52.94	1.84%	
BANQ. IND. S&P 500	143.37	0.97%		ASPA HOLDINGS NV	83.77	1.84%	
BERKSHIRE HATH. B.	130.53	1.19%		BSM (KONINK)	43.95	1.81%	
CITIGROUP INC.	40.81	1.03%		HAL TRUST	181.34	0.52%	
CODA-COLA CO.	39.12	0.36%		HEINEREN NV	73.81	1.14%	
WAL. STREET J. CO.	100.57	0.77%		ING GROEP NV	13.15	2.27%	
ED SYSTEMS CORP.	12.54	0.46%		KPN KONINK NV	3.40	2.57%	
ETAY INC.	26.10	0.31%		KONINKLIJKE PHIL.	21.55	1.13%	
FACEBOOK INC.	96.90	1.48%		KONINKLIJKE HOLDINGS	54.42	1.13%	
GENERAL ELECTRIC	26.38	1.15%		RELI NV	15.15	2.17%	
GOOGLE INC.	895.90	0.62%		ROYAL DUTCH-SHELL	22.12	1.17%	
HEWLETT-PACKARD	26.55	0.47%		TCCOMM	9.74	1.13%	
HOMER DEPOT INC.	116.47	1.07%		TOTAL SA	43.45	0.44%	
INTEL CORP.	29.25	0.75%		UNILEVER NV (A)	39.15	1.74%	
JOHNSON & JOHNSON	94.10	0.76%		J.P. STEWART HOL.	32.12	-2.63%	
LINKEDIN CORP.	201.17	-0.86%		SCOTIABANK FUNDS	15.058	0.00%	
MICROSOFT CORP.	44.32	1.00%		MONEY MARKET	15.058	0.00%	
PROCTER & GAMBLE	70.45	0.72%		US DOLLAR BOND	2.0277	0.44%	
ROYAL DUTCH-SHELL	49.49	-0.85%		GLOBAL GROWTH	2.2442	-0.47%	
STARBUCKS CORP.	57.64	1.84%		US GROWTH	11.0171	1.79%	
TWITTER INC.	27.96	1.00%		CANADIAN GROWTH	2.8351	-0.36%	
WAL-MART STORES	63.39	0.87%		FUNDS	15.058		
WILCOX FIDELITY	32.15	0.67%		US GOVT. BOND	22.43	-0.25%	
EXCHANGE TRADED FUND	1.86p			US GOVT. BOND	15.43	0.32%	
ALERAN V.P. AM.P.	13.90	0.36%		US GOVT. BOND	13.15	0.31%	
ISH. BILLY. 30 - GHYD	48.24	0.00%		US GOVT. ALLOCATION	48.25	-0.55%	
ISH. BILLY. 30 - GHYD	88.54	-0.07%		US GOVT. BOND	15.44	0.55%	
ISH. SELECT D.V. JNY	73.32	0.06%		US GOVT. BOND	23.11	-0.04%	
ISH. SELECT D.V. JNY	33.17	0.88%		TEMPER. FOR. CRI. IND.	27.15	0.42%	
ISH. SELECT D.V. JNY	38.06	0.00%		TEMPER. FOR. CRI. IND.	23.54	1.23%	
ISH. SELECT D.V. JNY	116.50	1.07%		CURRENCIES	1.0080		
ISH. SELECT D.V. JNY	112.25	0.06%		YERUSAL	120.8802	0.54%	
ISH. EUROPE - IEV	41.09	0.10%		EUR/USD	1.1187	-0.58%	
POWERSHARES DB C	106.37	0.00%		CAN/USD	1.3052	0.22%	
POWERSHARES DB C	15.12	0.73%		GBP/USD	1.5485	-0.32%	
SPDR S&P 500 IND.	35.15	0.91%		COMMODITIES	5.86p		
SPDR S&P 500 IND.	200.26	1.41%		CL/WTI	45.15	2.23%	
SPDR S&P 500 IND.	102.40	0.07%		SOYB.	113.15	-0.82%	
WANGUARD INT. IND.	77.09	1.04%		SA. VTR	15.2284	0.34%	
WISDOMTR. JAP. H. EQ. DOL.	50.43	1.24%		WHEAT	454.0000	1.43%	

Man filmt pak slaag van vrouw

Foto: Shutterstock

De Amerikaan Michael Novak is verwikkeld in een vechtscheiding. Omdat zijn bijna ex-vrouw nogal last heeft van losse handjes, draagt de man uit Dunedin een GoPro en dat kwam deze week goed van pas, want nu had hij bewijs van het pak slaag dat hij van zijn vrouw kreeg. De Novaks leven al geschei-

den van elkaar en dat betekent dat de kinderen de ene keer bij hun vader zijn en de andere keer bij hun moeder. Tijdens de uitruil van de kids ging het mis. Terwijl Novak bij zijn auto stond te wachten viel zijn vrouw hem van achteren aan. Ze had het gemunt op zijn testikels en schopte goed raak. Novak deed aangifte en liet

de politie het materiaal van zijn GoPro zien. Dat was genoeg aanleiding om de vrouw op te pakken. Van de rechter mag ze nu geen contact meer hebben met haar man, schrijft *The Smoking Gun*. Tegen de politie vertelde Novak nog dat hij de GoPro had aangeschaft om bewijsmateriaal te verzamelen over zijn gewelddadige vrouw.

Waarschuwing voor hitsige elanden

Foto: Shutterstock

Het paarseizoen van de elanden staat op het punt van beginnen. De inwoners van Zweden zijn dan ook gewaarschuwd voor hitsige elanden die zomaar de weg oversteken. Vooral tijdens de ochtendspits en de avondspits is het

oppassen voor de grote, op seks beluste beesten, waarschuwt Nationella viltolycksrådet, een speciale organisatie die zich bekommert om wilde dieren in Zweden. Niet alleen zijn de elanden op die tijdstippen het actiefst; ook op de Zweedse wegen is het

dan het drukst. Vrijdag is een speciale campagne gestart om de Zweden voor de hitsige elanden te waarschuwen en dat is nodig ook. Tot nu toe zijn er in 2015 alleen al 2700 elanden aangereden. Vorig jaar waren er maar liefst 47.000 ongelukken met wilde dieren op de Zweedse wegen. Het gaat dan niet alleen om elanden, maar ook om egels, rendieren en her-

Schrijfster Jackie Collins (77) overleden

Schrijfster Jackie Collins is afgelopen zaterdag op 77-jarige leeftijd overleden in Los Angeles. Ze leed aan borstkanker, maakte haar familie bekend. "Met grote droefheid maken we het overlijden bekend van onze knappe, dynamische en unieke moeder", schreef de familie van Collins in een verklaring. De boeken van de romanschrijfster gin-

gen wereldwijd meer dan een half miljard keer over de toonbank. De in Groot-Brittannië geboren Collins kreeg al in haar tienerjaren de smaak van het schrijven te pakken. Ze bleek haar talent te hebben gevonden: haar eerste boek 'The world is full of married men' werd een bestseller. Later schreef ze succesvolle romans als 'Hollywood wives'.

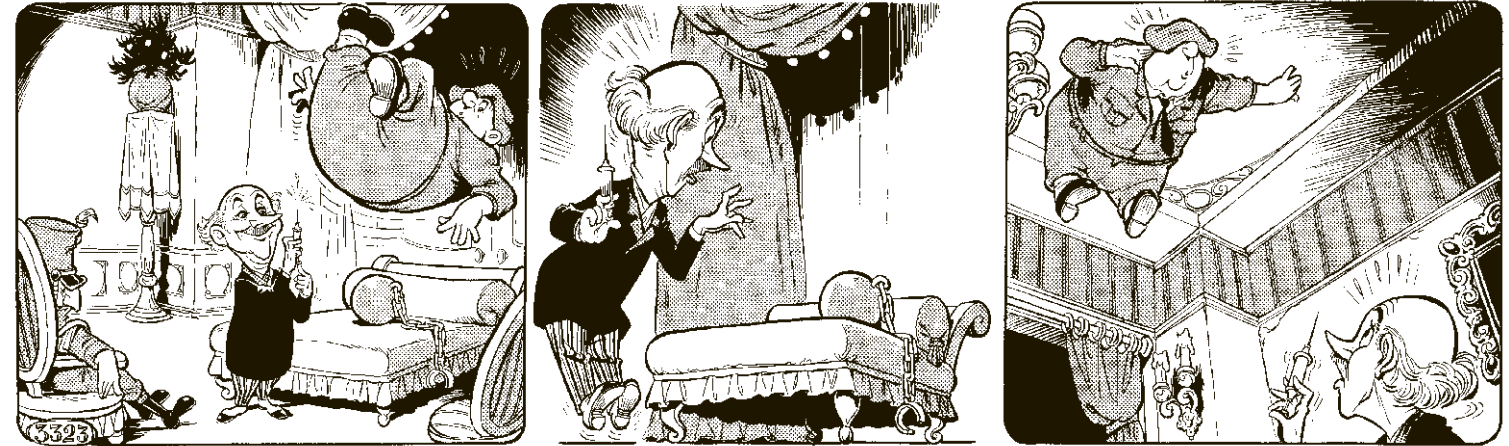
Ook iets leuks voor de Mensen-pagina ?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden ? Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar : arubaredactie@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

Koning Hollewijn en het gezichtsverlies

Door Marten Toonder

"Maakt u die kogel nu maar los," sprak Dr. Truma, een spuitje in gereedheid brengend. "Wees niet ongerust; u bent in goede handen. Voor het geval uw onlustgevoelens stijgen, heb ik hier een kalmerend middelje! We zullen het echter niet hoeven gebruiken, nietwaar? Samen zullen we die zwerige gevoelens toch zeker wel kunnen onderdrukken?" De psychiater wendde zich met een geruststellende glimlach tot de divan waar het manschap zo-even nog doende was geweest om zich van zijn gewicht los te maken. Het meubelstuk was nu echter geheel verlaten en dit onthutste de medicus toch enigszins. "Een moeilijker geval dan ik oorspronkelijk dacht," prevelde hij. "De patiënt lijdt niet alleen aan ambi-

euze waanvoorstellingen, doch er schijnt eveneens sprake te zijn van achtervolgingsneurosen! Of is hij wellicht bang voor dat spuitje?" "Heb geen angst!" riep hij opgewekt, inmiddels het vertrek rondspiedend. Doch behoudens de in een diepe rust gedompelde generaal Hoententoeter was geen enkele andere militair zichtbaar. "Ik had beter op de patiënt moeten letten!" mompelde de medicus, een zenuwtrekje in de mondhoek onderdrukkend. "Wie weet waartoe hij in staat is! Dit soort gevallen kan gevaarlijk zijn! De man moet tactvol en voorzichtig worden toegesproken!" "W—waar bent u?" vroeg hij daarom aarzelend. "Tot uw orders, dok!" antwoordde de patiënt vanaf het plafond.

Mensen

Grootste jacht maakt proefvaart

Het grootste zeiljacht ter wereld is vandaag begonnen aan zijn eerste proefvaart. De 'White Pearl' is 140 meter lang, de drie masten zijn ongeveer 90 meter hoog. Aan het jacht wordt al drie jaar in het diepste geheim gebouwd op een afgesloten deel van een werf in Kiel. De bouw van het schip wil niets zeggen over de test en de oplevering. De driemaster is besteld door de Russische miljardair Andrej Melnitsjenko. Hij zou enkele honderden miljoenen euro's hebben betaald. Melnitsjenko bezit al een luxejacht dat in 2008 werd opgeleverd. Ook daar zou hij enkele honderden miljoenen voor hebben betaald. Aan boord zijn drie zwembaden. De kranen op de boot kostten tienduizenden euro's per stuk. In 2013 sleepte Melnitsjenko het Nederlandse AkzoNobel voor de rechter, omdat hij ontevreden was over de verf op zijn jacht. De tycoon heeft ook een eigen Boeing 737 en villa's in Groot-Brittannië en Frankrijk.

Kunstgroep hijst onderbroek bovenop paleis

Een Tsjechische kunstenaarsgroep heeft afgelopen week-einde de vlag op het paleis van de president verplaatst voor een reusachtige, rode onderbroek. Ze deed dat uit protest tegen de Tsjechische president Milos Zeman. Drie kunstenaars van de groep 'Ztohoven' klommen zaterdag verkleed als schoorsteenveegers op het dak van het paleis in Praag. Daar haalden ze de vlag naar beneden en hesen ze de nieuwe 'vlag' voor 'een man die zich nergens voor schaamt'. Op hun website vroeg het kunstenaarscollectief zich af of dit de vuile was van president Zeman was, aldus de krant *The Prague Post*. Ztohoven wilde met de stunt bekritisieren dat Zeman 'dubieuze dictators' steunt en nauwe betrekkingen heeft met China en Rusland. Ook zouden ze het hebben gedaan om aan de kaak te stellen dat de president niet wil dat gehandicapte kinderen in dezelfde klas zitten als kinderen die niet gehandicapt zijn. De drie mannen zijn opgepakt. Een woordvoerder van de president noemt de stunt heiligschennis van staatsymbolen. Ztohoven staat bekend om zijn provocerende stunts. Zo hakte het kunstenaarscollectief in 2007 de camera's van de staatsnieuwszender en lieten ze een nepatoomexplosie zien.

De familie van een Chinese sciencefictionschrijfster heeft de hersenen van de overleden vrouw laten invriezen. Dat was de wens van Du Hong. Eigenlijk wilde ze dat haar hele lichaam werd ingevroren, maar dat kon haar dochter niet betalen. Du Hong overleed in mei aan kanker. Ze wilde haar hele lichaam laten invriezen om in de toekomst weer tot leven gewekt te kunnen worden. Haar dochter ging op onderzoek uit of zoiets mogelijk was in China. Al gauw bleek dat het kon, maar dat de procedure onbetaalbaar was. Door de verkoop van een appartement in Peking kon in ieder geval het invriezen van de hersenen worden betaald.

Een Amerikaans bedrijf heeft de hersenen van Du Hong nu ingevroren voor het lieve sommetje van ruim

Foto: Shutterstock

100.000 euro, meldt een avondkrant in Chongqing. "Mijn moeder kwam op het idee toen ze een artikel las

over mensen in Thailand die zich hadden laten invriezen", vertelt dochter Zhang Siyao.

Student eist lift naar huis van politie

Foto: Shutterstock

Een achttienjarige Amerikaanse student had behoorlijk wat gedronken en wilde dat de politie hem naar huis bracht. Helaas ging die vlieger niet op voor John Louis Chapman. Hij moest zijn roes uitslapen in de cel en heeft ook nog een aanklacht voor openbare dronkenschap aan zijn

broek hangen. De jongeman liep zwalkend over straat toen hij een politieauto zag. Zonder zich om het verkeer te bekommeren liep hij de weg op en vroeg aan een van de agenten of ze hem naar zijn huis wilden brengen. Op het verzoek van de agent om van de weg te gaan, ging Chap-

man niet in. Sterker nog; hij stapte in de wagen. Meteen vulde de auto zich met een onmiskenbare dranklucht. Volgens de agenten had Chapman drie keer de toegestane hoeveelheid alcohol in zijn bloed. Reden genoeg om hem in de cel te gooien, schrijft website *The Smoking Gun*.

Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Tina's groove

By Rina Piccolo

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

ALMELO — Zonder echt goed te voetballen is Ajax in de Eredivisie nog steeds ongenaakbaar. Door een 0-2-uitzege bij Excelsior liep de Amsterdamse club opnieuw uit op PSV dat met 2-1 verloor bij Heracles en Feyenoord dat in Kerkrade niet verder kwam dan 1-1 tegen Roda JC.

Heracles beleeft een ongekend goede competitiestart. Die werd zaterdag zelfs voortgezet met een overwinning op PSV. De Almeloërs bezorgden de titelverdediger de eerste nederlaag van het seizoen: 2-1. De thuisclub knokte zich op eigen veld terug van een snelle achterstand, door een doelpunt van PSV-spits Luuk de Jong na anderhalve minuut. Aanvoerder Mark-Jan Fledderus en Thomas Bruns troffen nog voor rust van afstand het PSV-doel. Heracles staat door de vijfde overwinning van dit seizoen tweede op de ranglijst.

De nieuwe Mexicaanse PSV-verdediger Héctor Moreno moet oppassen dat hij geen slechte reputatie krijgt. Nadat hij dinsdag onbedoeld verdediger Luke Shaw van Manchester United een dubbele beenbreuk had bezorgd, schopte hij tegen Heracles de Almeloëse publiekslieveling Oussama Tannane uit de wedstrijd tijdens een onderling duel om de bal. Tannane verliet na 75 minuten hinkend en ondersteund door een ploeggenoot het veld, met mogelijk een ernstige blessure aan de linker knie.

Ajax won een dag later vrij eenvoudig bij Excelsior (2-0). Anwar El Ghazi en Arek Milik troffen in laatste elf minuten van de eerste helft doel. Trainer Frank de Boer moest daarna alle zeilen bijzetten om zijn spelers scherp te houden. “Dat was nodig. Vooral in de tweede helft was het erg matig. Ik denk dat ze vermoeid waren van de wedstrijd van donderdag tegen Celtic. Dit kunstgras hielp ook niet echt mee. Maar in mijn ogen hadden we hier met 6-0 of 7-0 moeten winnen. Daarom ben ik gematigd tevreden.” Ajax won een dag later vrij eenvoudig bij Excelsior (2-0). Anwar El Ghazi en Arek Milik troffen in laatste elf minuten van de eerste helft doel. Trainer Frank de Boer moest daarna alle zeilen bijzetten om zijn spelers scherp te houden. “Dat was nodig. Vooral in de tweede helft was het erg matig. Ik denk dat ze vermoeid waren van de wedstrijd van donderdag tegen Celtic. Dit kunstgras hielp ook niet echt mee. Maar in mijn ogen hadden we hier met 6-0 of 7-0 moeten winnen. Daarom ben ik gematigd tevreden.”

Hicham Faik de stand gelijk met een rake vrije trap. PEC Zwolle stond thuis tegen ADO Den Haag lang op achterstand, maar knokte zich in de laatste 25 minuten naar de winst: 2-1. Lars Veldwijk was wederom de gevierde man. De spits maakte in de 79e minuut de winnende treffer. Mike Havenaar had ADO Den Haag tien minuten voor rust op voorsprong gezet. Sheraldo Becker tekende in de 69e minuut voor de gelijkmaker. PEC Zwolle is nu al negen competitiewedstrijden op rij ongeslagen. Bekerwinnaar FC Groningen versloeg AZ met 2-0. Bryan Linssen opende na een halfuur de score. Invalier Mimoun Mahi besliste het duel diep in blessuretijd. Beide ploegen moesten donderdag in de Europa League een nederlaag incasseren. FC Groningen verloor thuis van Olympique Marseille (0-3), AZ ging bij Partizan Belgrado met 3-2 onderuit.

Vitesse heeft was thuis in een Gelderse derby veel te sterk voor De Graafschap, dat na zes duels nog altijd zonder punten is. Door doelpunten van de Georgiërs Guram Kashia en Valeri Qazaishvili en de Albanees Milot Rashica eindigde het duel in 3-0. FC Utrecht moest bij Willem II de tweede nederlaag van dit seizoen incasseren. De Domstedelingen verloren in Tilburg met 3-1. Sébastien Haller had een groot aandeel in de nederlaag. De Franse spits trapte vlak voor rust na op Frank van der Struijk en werd met rood van het veld gestuurd. Willem II kwam in de eerste helft op voorsprong via een rake kopbal van Erik Falkenburg. Met tien man kwam Utrecht vlak na rust op gelijke hoogte. Nacer Barazite tekende voor 1-1. Vlak daarna zorgde een eigen doelpunt van Louis Nganioni voor een nieuwe voorsprong van Willem II en Robbie Haemhouts bepaalde de eindstand. SC Cambuur en FC Twente kwamen zaterdag in Leeuwarden niet tot scoren (0-0). Daar mocht vooral de club

Ajax neemt afstand van PSV en Feyenoord

Anwar El Ghazi (r) was weer eens trefzeker voor Ajax.

uit Enschede zich over beklaagden. Twente creëerde weliswaar niet heel veel kansen, maar had wel een strafschop verdiend toen Cambuur-verdediger Wessel Dammers in het zestienmetergebied Felipe Gutiérrez onderuit haalde. Scheidsrechter Jochem Kamphuis zag daar echter geen penalty in.

Stand

1. Ajax	6 16	10. FC Utrecht	6 8
2. Heracles	6 15	11. Sc Heerenveen	6 6
3. PEC Zwolle	6 14	12. ADO Den Haag	6 5
4. Feyenoord	6 13	13. Willem II	6 5
5. PSV	6 11	14. AZ	6 5
6. Roda JC	6 11	15. Excelsior	6 4
7. Vitesse	6 10	16. FC Twente	6 3
8. FC Groningen	6 10	17. SC Cambuur	6 2
9. NEC	6 10	18. De Graafschap	6 0

Davis Cupfinale tussen Belgen en Britten

GLASGOW — Groot-Brittannië en België gaan strijden om de Davis Cup. Beide landen plaatsten zich gisteren voor de finale van het tennis-toernooi, door af te rekenen met respectievelijk Australië en Argentinië.

De Britten moesten daarvoor vooral Andy Murray dankbaar zijn. Hij won al zijn partijen in de ontmoeting met Australië, die eindigde in 3-2. De Britse nummer drie van de wereld won het openingsduel van Thanasi Kokkinakis en sloeg ook in de dubbel toe met zijn broer Jamie. De overwinning op Bernard Tomic (7-5, 6-3 en 6-2) betekende de zege

voor de Britten, die voor het eerst sinds 1978 mogen strijden om de titel. Dat Daniel Evans zijn beide enkelpartijen verloor, deed daar niets aan af.

De Belgen bogen een achterstand tegen Argentinië om naar winst. Eerst maakte David Goffin gehakt van de Argentijn Diego Schwartzman (6-3, 6-2 en 6-1), waarna beide aankampanten op het duel tussen Steve Darcis en Federico Delbonis. Die twee vochten een spannend duel uit, waarin Darcis in Brussel aan het langste eind trok: 6-4, 2-6, 7-5 en 7-6 (3). De Belgen mogen hun eerste finale ooit in eigen huis spelen. Van 27 tot 29 november strijden de finalisten om de titel.

Eerste serieuze test voor Bayern

MÜNCHEN — Terwijl het befaamde Oktoberfeest in München is losgebarsten wacht Bayern met de komst van VfL Wolfsburg naar de Allianz Arena morgen de eerste serieuze test van het seizoen.

Net als Borussia Dortmund heeft de ploeg van Pep Guardiola de maximale score van 15 punten behaald in vijf duels. De Spaanse coach kan weer beschikken over spits Robert Lewandowski die vorige week in het gewonnen Champions League-duel met Olympiakos (3-0) geblesseerd uitviel. Arjen Robben en Franck Ribéry ontbreken voor onbepaalde tijd wegens kwetsuren. Tegen Darmstadt kon Guardiola het zich permitteren basiskrachten als Thomas Müller, Thiago, Philipp Lahm en Xabi Alonso naast zich op de bank te laten be-

ginnen. Bayern won met 3-0. “We kijken uit naar de komst van Wolfsburg”, zei technisch directeur Matthias Sammer. “Zeker nu we in zo’n ‘flow’ zitten.”

De enige nederlaag in de huidige voetbaljaargang was uitgerekend tegen Wolfsburg, in de strijd om de Duitse Super Cup. De door Volkswagen fors gesponsorde club staat derde met 11 punten. Zaterdag versloeg Wolfsburg Hertha BSC met 2-0, beide treffers werden gemaakt door Bas Dost. De Nederlander was halverwege vorig seizoen al met twee goals medeverantwoordelijk voor de 4-1-overwinning op Bayern München. “De verhoudingen zijn veranderd”, weet Wolfsburg-coach Dieter Hecking. “Bij Bayern weten ze ook dat wij daar de punten kunnen pakken. We hebben kansen, zij zullen op hun best moeten zijn tegen ons.”

VERSTAPPEN

laat niet met zich sollen

SINGAPORE — Max Verstappen bekroonde met een opzienbarende inhaalrace de Grand Prix van Singapore gisteren met de achtste plaats, goed voor 4 punten. Nog opvallender was het negeren van een stalorder tegen het einde van de race. De jongste Formule 1-coureur aller tijden weigerde koppig zijn Spaanse teamgenoot Carlos Sainz voorbij te laten gaan.

Max Verstappen bezig aan zijn enorme inhaalrace op het verlichte circuit van Singapore.

De Duitser Sebastian Vettel schreef de avondrace onder fel kunstlicht op zijn naam. De viervoudig wereldkampioen boekte zijn derde overwinning van dit jaar en de 42e zege in zijn Formule 1-carrière. Hij domineerde in zijn Ferrari van start tot finish op het stratencircuit van Marina Bay, waar halverwege de race een toeschouwer even op het circuit liep en paniek veroorzaakte. Door alert reageren van de wedstrijdleiding bleef het incident zonder gevolgen. Kampioenschapsleider Lewis Hamilton staakte na 34 ronden met een haperende Mercedes de strijd. Het was zijn eerste uitvalbeurt van dit seizoen en ook de eerste race waarin de Brit geen punten scoorde. Sebastian

Vettel putte motivatie uit zijn overwinning. “Nog meer van dit soort races en we kunnen Mercedes nog pakken”, zei de viervoudig wereldkampioen na zijn dominante optreden. Verstappen leek aan een kansloze missie te beginnen nadat zijn bolide bij de start bleef stilstaan. Hij kreeg de auto niet uit de eerste versnelling. Vanuit de pitstraat begon hij vervolgens met een ronde achterstand aan een opzienbarende inhaalrace. Dankzij enkele incidenten, waarbij de safetycar in actie moest komen, vond hij de aansluiting en in het tweede deel van de wedstrijd rukte hij op met een aantal fraaie inhaallacties. Hij passeerde achtereenvolgens Felipe Nasr (Saubert),

Pastor Maldonado (Lotus) en Romain Grosjean (Lotus) en joeg daarna op plek zeven. Verstappen zat al op de achterwielen van Sergio Perez (Force India), toen ineens het merkwaardige bevel van de teamleiding kwam om de achter hem rijdende Sainz te laten passeren. Het antwoord van Verstappen door de boordradio was luid en duidelijk: nee. “Ik snapte er niets van. Ik had de hele race de juiste snelheid te pakken en voor mij was er dan ook geen reden om hem voorbij te laten gaan”, lichtte hij na de race toe. “Als het andersom was, had Carlos hetzelfde gedaan, denk ik.” Sainz was niet blij met de koppige Verstappen. “Ik heb hem dit seizoen al drie of vier keer laten passeren. Max kreeg

vier keer te horen dat hij mij moest laten voorbij gaan, maar deed het niet. Dat is best pijnlijk”, zei de Spanjaard na de race, waarin hij als negende eindigde, één positie achter de Limburger. “Ik zat achter Max en zag dat hij tevergeefs probeerde Sergio Perez in te halen. Na tien rondjes vond ik dat ik de kans verdiende om het te proberen, maar Max gunde mij die kans niet. Ik vind wel dat we dit intern moeten bespreken.” Teambaas Franz Tost gaf toe dat de teamorder verkeerd was: “Sainz reed op versere banden en we dachten dat hij daardoor meer snelheid zou hebben, maar we hadden het mis”, erkende hij na de race. “Max had alle recht de stalorder te negeren.”

‘Onderzoek toont doping in topvoetbal aan’

BERLIJN — Een in opdracht van de Europese voetbalbond UEFA uitgevoerd onderzoek toont aan dat er in het topvoetbal mogelijk sprake is van een toename van het gebruik van anabole steroïden. Dat concludeert althans de Duitse tv-zender ARD.

De voetbalbond is minder stellig over de resultaten. “De studie geeft geen wetenschappelijk bewijs voor mo-

gelijke doping in het voetbal”, klonk het relativerend vanuit de UEFA. Volgens de ARD zijn bij 7,7 procent van de 879 voetballers van wie urinestalen opnieuw zijn onderzocht opvallende testosteronwaarden gemeten. Dat zou kunnen duiden op het gebruik van spierversterkers en anabole steroïden. Consequenties voor de bewuste spelers, van wie in totaal meer dan 4000 stalen uit de periode 2008-2013 opnieuw

werden getest, zijn er niet. De tests zijn anoniem. De meningen over het onderzoek lopen uiteen. De Duitse sportwetenschapper Perikles Simon stelt dat de opvallende waarden niet per se door doping worden veroorzaakt. De Britse dopingjager Julien Baker maakt zich wel zorgen: “Als de resultaten kloppen is dat alarmerend. Dat toont aan dat in grote Europese competities sprake is van steroïdenmisbruik.”

Zilver voor Terpstra op WK wielrennen

RICHMOND — WIELERploeg BMC heeft de titel op het onderdeel ploegentijdrit geprolongeerd op het WK wielrennen in Richmond. Het zestal van de Amerikaanse ploeg klokte gisteren op het 38,8 kilometer lange parcours een tijd van 42.07,97 en was daarmee 12 seconden sneller dan het Etixx-QuickStep van de Nederlandse wielrenner Niki Terpstra.

BMC en Etixx hielden het lang spannend tijdens de race. BMC pakte een voorsprong, maar kon die niet uitbreiden in het tweede deel van de race. Toch waren Rohan Dennis, Stefan Küng, Taylor Phinney, Silvan Dillier, Daniel Oss en Manuel Quinziano op de streep duidelijk te sterk voor de Belgische ploeg.

Daarmee staat het onderling 2-2 wat betreft de titels in de ploegentijdrit. Etixx won in 2012 en 2013, BMC won daarna tweemaal. Dat zat de 31-jarige Terpstra bepaald niet lekker. “Ik ben nu

even niet blij. Op de tweede plaats ben je de eerste verliezer”, zei hij tegen de NOS. Volgens Terpstra verscheen zijn ploeg met gouden ambities aan de start. “Dat is niet gelukt”, beseft hij. “We hebben niet hard genoeg gefietst, het is vrij simpel. Perfect loopt het nooit, maar er zijn geen grote fouten gemaakt.” Het Spaanse Movistar legde beslag op de derde plaats. De Duitse Nederlandse ploeg Giant-Alpecin werd, mede dankzij het beulswerk van Tom Dumoulin, vijfde.

Fundacion pa Hende Muhe den Dificultad
Bel: 583 5400 – Primavera 1-B
Ma – Vr 8 am – 5 pm

STOP
Huiselijk geweld!